

Agenda voor de vergadering van de Afdeling Westland van het Hoogheemraadschap van Delfland op 05 november 2008 om 09.30 uur in Pleincentrum Naaldwijk.

A G E N D A

1.	Opening	9.30 uur
2.	Notulen vorige vergadering (20 mei en 8 juli 2008)	9.35 uur
3.	Actiepuntenlijst	9.45 uur
4.	Mededelingen en ingekomen stukken	10.00 uur
	4.a. Voortgang Waterplan Westland (mondeling)	
	4.b. Voortgang Waterplan Hoek van Holland (mondeling)	
	4.c. Oranje(buiten)polder	
	4.d. Peilbesluit Boschpolder	
	4.e. Voorkeursmaatregelen polder Stalduinen	
	4.f. Waalblok waterbergingsmaatregelen (mondeling)	
5.	Begroting 2009	10.30 uur
6.	Ontwerp-waterbeheerplan	11.00 uur
7.	Plantengroei en onderhoud boezem (gebied afd. Westland)	11.30 uur
8.	Rondvraag	11.50 uur

Sluiting (12 uur)

Vanavond, 5 november 2008, wordt in de Noviteit in Monster nog een informatie-bijeenkomst voor de ingezetenen van de afdeling Westland gehouden.

- C O N C E P T -

Secretariaat afdelingsbesturen

Notulen van de vergadering van het **bestuur van de afdeling Westland** van het Hoogheemraadschap van Delfland, gehouden op dinsdag 20 mei 2008 te Naaldwijk.

Aanwezig: J.G.P. Verbeek, voorzitter;
P. van der Ende, mevrouw drs. J. Engels, P.J. Hofman, J. de Jong, mr.dr.P.C Lagas en mevrouw A.J.M. van Luijk-Bouwmeester, leden van het afdelingsbestuur;
mevrouw drs. J.J. Lieve, secretaris afdeling Westland;
C. Langelaan, accountmanager afdeling Westland;
T. Spaan (schouwmanager, voor agendapunt 5), E. Meijboom (team Watersysteemkwaliteit (WSK), voor agendapunt 6), R. Bakkum en J. Willems (WSK, voor agendapunt 9) en R. Petter (WSK, voor agendapunt 11) en H.F. Jansen (projectleider bij de gemeente Westland, voor agendapunt 11).

Afwezig met kennisgeving:

W.A.M. van Vliet en C.E.G. Zuidgeest, leden van het afdelingsbestuur.
Portefeuillehouder T. Fransen en wethouder M. van der Zwan voor agendapunt 11

1. Opening

De voorzitter opent om 09.30 uur de bijeenkomst. Hij spreekt uit verheugd te zijn over de grote opkomst en heet de aanwezigen, in bijzonder de heer Lagas die sinds kort lid is van dit bestuur, welkom.

Van de leden Van Vliet en Zuidgeest is bericht van verhindering ontvangen. Ook de voor agendapunt 11 uitgenodigde bestuurders laten zich verontschuldigen.

De voorzitter stelt de nieuwe medewerkers bij Delfland voor. Jeannette Lieve is aangesteld als secretaris van het afdelingsbestuur en Carlo Langelaan is de nieuwe accountmanager voor het gebied, de gemeente Westland en Hoek van Holland.

Er zijn geen nieuwe onderwerpen voor de volle agenda en de voorzitter stelt voor snel door te gaan.

2. Notulen vergadering 27 oktober 2007

De notulen worden gewijzigd vastgesteld: op pagina 4 onder het kopje 'AHR-project en Afvalwater' staat twee keer Delfland waar Delfluent moet staan.

Naar aanleiding van pagina 1, de notulen van 5 juni 2007:

- De informatieavond voor de Oranjebuurt in de Lier is uiteindelijk door Delfland georganiseerd. De bijeenkomst is vanavond, 20 mei 2008, en de gemeente Westland heeft zich alsnog aangesloten bij de organisatie. De voorzitter biedt zijn verontschuldiging aan de afdeling aan. In de hectiek van de voorbereidingen is verzuimd om in overeenstemming met de richtlijnen VV-uitnodigingen de leden en schouwmeesters te informeren.
- Met betrekking tot de extra waterberging Oranjepolder bij Maasdijk gaat het college er vanuit dat in de herfst het financieringsvoorstel bij de Verenigde Vergadering voorligt. In de notulen zal de laatste stand van zaken over de realisatie van de waterberging worden opgenomen. ¹

¹ Zie voor beantwoording bijlage 1 van dit verslag

Naar aanleiding van pagina 2, mededeling vaarbeleid boezemwateren: Binnenkort gaat er een notitie over nautisch beheer/verkeer Delfland van het college ter informatie naar de Verenigde Vergadering.

Naar aanleiding van pagina 4, Begroting 2008, AHR-project en Afvalwater: Of Delfluent in aanmerking komt voor een bonus wordt later dit jaar bekend. De VV zal dan worden geïnformeerd over dit aspect van de oplevering.

Naar aanleiding van pagina's 5 en 7, Waterplan Westland, cultuurhistorisch water: De heren De Jong en Hofman vragen om meer aandacht van de Delflandse organisatie voor de 'oude' bedijkingen binnen het gebied en andere cultuurhistorische eigendommen. Verwezen wordt naar de kaartrapportage "Cultuurhistorische hoofdstructuren Zuid-Holland, regio Delfland en Schieland" van de provincie Zuid-Holland uit circa 2000.

Naar aanleiding van pagina 7, Waterplan Westland CD/ROM: In de notulen wordt opgenomen dat de CD/ROM, zodra deze er is, aan de leden en schouwmeesters zal worden toegezonden.

Mevrouw Engels betreurt dat de afdelingsvergadering van begin 2008 is afgezegd en informeert bij de voorzitter naar de reden. Geen van de afdelingen heeft in februari vergaderd.

De voorzitter benadrukt dat ook voor de afdeling Westland op dat moment gold dat geen notities waren of dringende onderwerpen.

Er wordt kort gesproken over de totstandkoming van de waterplannen, in bijzonder die van Rotterdam en Westland. Die van de gemeente Westland is momenteel volop in ontwikkeling. Het bevreemdt de heer Van der Ende dat er een versie van het Waterplan Westland ter inspraak wordt gelegd waarin wezenlijke informatie nog ontbreekt. De voorzitter beaamt dat het 'Het waterplan Westland' op hoofdlijnen betreft. Hij stelt voor dit onderwerp verder bij de punten 7 en 8 van deze agenda te behandelen.

3. Actiepuntenlijst

Alle actiepunten op de lijst worden afgevoerd, met dien verstande dat als nieuwe actiepunt bij 'Oranjepolder bij Maasdijk' wordt opgevoerd: informeren naar de stand van zaken realisatie waterberging Oranjepolder.

4. Mededelingen en ingekomen stukken

A. UPR "Mooi en vitaal Poelzone"

Het project Poelzone Westland is de verantwoordelijkheid van de gemeente. De voorzitter meldt dat het hoogheemraadschap van Delfland wat het water betreft aansluit en het project desgevraagd steunt. Dit project heeft echter voor Delfland geen prioriteit. In antwoord op de vraag van mevrouw Engels legt de voorzitter uit dat dit niet te maken heeft met de financiering van het project, maar met de beschikbaarheid van mensen.

De heer Van der Ende meldt dat het project vorige week uitgebreid is besproken in de raad van de gemeente Westland. Hij vraagt of het mogelijk is voor een volgende vergadering van de afdeling een presentatie te krijgen met daarin de gevolgen en risico's van het project voor het hoogheemraadschap.

In aansluiting hierop noemt de heer Hofman het belang van het Boezemkanaal voor de waterhuishouding. Hij vult aan dat innovatief bouwen in het Westland van belang is in de beeldvorming en informeert of het college zijn vraag in de laatste Verenigde Vergadering over de combinatie water-wonen al heeft beantwoord. Dit blijkt niet het geval.

B. De Bonnen

De voorzitter deelt mee juist gisteren een brief aan het college van Rotterdam mede te hebben ondertekend namens het hoogheemraadschap van Delfland. De andere ondertekenaars waren de deelgemeente Hoek van Holland, de Stichting Het Zuid-Hollands Landschap, de Stichting De Bonnen, de Parnassia Bavo groep en het Hoogheemraadschap van Delfland. Doordat de financiële risico's voor de gemeente Rotterdam nihil zijn kan het gebiedsontwikkelingsplan worden gerealiseerd.

C. Herstructurering glastuinbouw

De herstructurering verloopt niet zo vlot als gehoopt. De voorzitter meldt dat over het project Waalblok gesprekken worden gevoerd. Een keer in de zes weken komt de Stuurgroep Waalblok bijeen. En er vindt nog nader onderzoek plaats, zoals naar het 4 B concept. Hij is er niet gerust op dat het op korte termijn gaat lukken.

In antwoord op de vraag van mevrouw Engels legt hij uit dat de vertraging niet te maken heeft met de parkeerplaats.

De heer Hofman informeert of zijn eerdere suggestie om voor kwetsbare gebieden een specifieke keur² in het leven te roepen is onderzocht. De voorzitter zegt toe dit na te vragen. De uitkomst hiervan zal in de notulen worden opgenomen.

D. Oranjevlietpolder

De polder kent een groenblauwe dooradering en is betrokken bij de natuurontwikkeling van de gemeente Rotterdam. De Berging boezemland Oude Spui is onderdeel van de herinrichting en wordt momenteel bekeken en besproken. De voorzitter stelt dat het uitgangspunt van het hoogheemraadschap van Delfland is dat een waterprobleem in het gebied zelf moet worden opgelost. Met de ondernemers worden hierover verkennende gesprekken gestart. De heer Hofman vraagt aandacht voor de cultuurhistorie van het gebied, het Oude Spui gemaal wordt genoemd.

Voor een volgende vergadering zal de Oranjevlietpolder ter bespreking worden geagendeerd.

E. Rapportage najaarschouw 2007

De heer Hofman is blij met de heldere rapportage. Hij meent dat de aangeland in principe de eigenaar van de sloot is. Het lijkt hem verstandig de afspraken over onderhoud en beheer door derden in een legger vast te leggen. Hij pleit vervolgens voor een afspraak met het kadaster dat wijziging van kadastrale gegevens zo snel mogelijk aan Delfland worden verstrekt. Hij adviseert om de Spoorwegwet goed na te kijken op het beheer van de spoorloten. Hij heeft de indruk dat de NS verantwoordelijk is. Ten slotte geeft hij in overweging in verband met het broedseizoen een bijzondere schouw uit te schrijven. Het is hem bekend dat bij de Unie van Waterschappen informatie beschikbaar is, maar die geldt vooral het oosten van het land. De heer Van der Ende suggereert om de rapportage naar alle schouwmeesters te sturen, zodat zij ook kunnen zien hoe het in andere polders gaat. Hij vraagt aandacht voor het ophalen van zwerfvuil dat uit watergangen is gehaald en op de kant blijft liggen. De heer Spaan bevestigt dat GEOWEB noodzakelijk is om te weten welke aangelanden verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van sloten. Er wordt volop gewerkt aan leggerkaarten voor de ecologische zones, waarop ook alle informatie over het onderhoud te vinden zou moeten zijn. Pas na het gereedkomen van nieuwe projecten worden de eigendomsgegevens kadastraal verwerkt, hetgeen voor het waterschap een probleem is. Onderzocht wordt wat de consequenties van de Flora- en faunawet zijn voor de schouw en het onderhoud in bepaalde periodes. Het probleem van het afval dat op de kanten blijft liggen zal worden aangekaart bij de Sector Onderhoud waterkeringen en watergangen.

² Delfland heeft één keur die sinds 1 januari 2008 van kracht is geworden.

Vorig jaar is een uitgebreide procedure doorlopen om te komen tot de vaststelling van de nieuwe Keur van Delfland. De heer Hofman heeft gevraagd naar speciale regels, over wat niet mag, in specifieke kwetsbare gebieden. Delfland heeft voor het opstellen van de nieuwe keur gebruik gemaakt van het model van de Unie van Waterschappen. In dit model zijn alle werkzaamheden door kapstokartikelen verboden. In beleidsregels wordt dan vervolgens in detail aangegeven wat waar en wanneer is toegestaan. Momenteel worden beleidsregels op basis van bestaand handelingskader vastgesteld. Het aanwijzen van kwetsbare gebieden is beleidsmatig een nieuw onderwerp wat door WHH en WSK opgepakt dient te worden, waarschijnlijk in combinatie met de implementatie van de KRW. Wanneer deze beleidsnota door de VV is vastgesteld, kan het beleid worden vertaald naar beleidsregels. Wanneer deze gereed zijn, kan het (door V&H) in de vergunningverlening worden geïmplementeerd.

5. Aanpak werving & selectie schouwmeesters 2008 *

De heer Hofman lijkt het beter dat de afdeling eerder gekend wordt in een voordracht van de selectiecommissie, zodat zij nog de mogelijkheid heeft om aanmerkingen te maken. De voorzitter zegt dat formeel de dijkgraaf beslist over de voordracht, maar dat geprobeerd wordt het afdelingsbestuur tijdig in te lichten. Dat moet er echter niet toe leiden dat een aparte afdelingsvergadering moet worden gehouden. De heer Van der Ende zou de afdelingen niet te veel inspraak in personele aangelegenheden willen geven. Mevrouw Engels meent dat juist is getracht, in tegenstelling tot de vroegere situatie de afdeling nu wat meer afstand te laten nemen.

6. Waternatuurkansenkaart

De heer **Meijboom** zet uiteen dat de Waternatuurkansenkaart een uitwerking is van de nota Water als drager van de natuur.

- Het doel is de balans tussen natuur en cultuur terug te brengen. In de Kaderrichtlijn water worden eisen gesteld aan de waterkwaliteit. Belangrijk voor de ecologie zijn de verbindingen. Op de kaart wordt getracht samenhangen in het watersysteem aan te geven. Om aan de taak op het gebied van de ecologische waterkwaliteit in de toekomst te kunnen voldoen, is een robuust, veerkrachtig ecologisch netwerk van belang.
- Tweeduizend jaar geleden was Delfland een getijdengebied, met duinen, strandwallen, strandvlakten en kreken. Nu is het hele gebied in cultuur gebracht, maar zijn nog wel natuurwaarden aanwezig. Waternatuur is alle ecologie die bij het watersysteem hoort: waterplanten, de begroeiing van de oevers, het duingebied, de natuur van dijken en kaden enz. Op de kaart worden de beste kansen voor natuurlocaties aangegeven.
- Op de kaart zijn, ook voor Westland, kansen, ambities en maatregelen aangegeven, voornamelijk op een abstract niveau. Zo is het creëren van een natte duinstrook een ambitie voor de lange termijn, die aansluit bij de Greenportvisie. Die duinstrook moet zo robuust mogelijk worden. Een volgende stap is opnemingsplannen in waterplannen en ruimtelijke plannen waarin watergebieden zijn verwerkt.
- Voor het kassengebied zijn er drie ambities. De eerste is aansluiten bij de aanwezige waterstructuur, waarin veelal nog oude getijdebeken zijn terug te vinden, zodat nog cultuurhistorische kenmerken gehandhaafd kunnen worden, en versterking van de basiskwaliteit van het water. Een tweede ambitie is een netwerk van waterbergingen, die vaak unieke ecologische kwaliteiten hebben. De derde ambitie is het bevorderen van korte, doodlopende watergangen, die ideaal zijn voor de visstand. Er is ruimte voor de vis in de boezem, maar de vis verblijft ook graag in snel opwarmende kleine slootjes in de polder. Nagegaan wordt welke aanpassingen daarvoor nodig zijn.
- Voor de aal, een soort die steeds verder teruggedrongen wordt, wordt gezocht naar mogelijkheden voor zoet-zout-migratie, met name bij het gemaal Westland. In de Oranjevliet is er een uniek stuk brakwatermilieu, dat zou kunnen worden uitgebreid.

De heer De Jong heeft er de grootste moeite mee dat steeds kleine stukjes gebied planologisch worden gebruikt in waterplannen, bestemmingsplannen en nu weer de Waternatuurkansenkaart. Er staan maar heel weinig kassen in de Oranjevliet en er is weinig verharding. Hij vindt het zot dat op die plek, belangrijk voor de zoetwatervoorziening, een brakwatermilieu te creëren. Als er een brakwatermilieu moet komen. Zijns inziens zou dan het gemaal Westland moeten worden verplaatst naar de Oranjesluis, de zoetwaterleiding worden verlengd en de Deltadijk over de Oranjedijk en de Maasdijk worden gelegd. Dan is het zoet water veiliggesteld. De voorzitter meent dat voor brak water wordt gedoeld op de Oranjeplassen. De gemeente Rotterdam wil de Oranjevliet zoet houden. Voor de aal zouden vistrapjes moeten worden gemaakt bij gemaal Westland en gemaal De Zaaier. De heer De Jong vreest dat niet alleen de Oranjeplassen, maar de complete Bonnenpolder en de complete Oranjevliet een brakwatermilieu worden. Zijns inziens is dat verborgen in de

* In het afdelingsbestuur Oostland d.d. 21 mei 2008 is verzocht om een minder ambtelijk geformuleerde profielschets. Naar aanleiding van dit verzoek is de profielschets aangepast (zie bijlage).

waterplannen en structuurplannen van Rotterdam. De zoetwatervoorziening is de Achilleshiel van de glastuinbouw, waar absoluut niet mee kan worden gestunt. Mevrouw Van Luijk-Bouwmeester vindt ook dat het niet op de weg van het hoogheemraadschap ligt om hier een brakwatermilieu te bepleiten. De heer Meijboom brengt in dat natuurlijk water volgens de Kaderrichtlijn water een taak voor het waterschap is. De Oranjeplassen zou niet op de kaart zijn gekomen als zij nu al niet bepaalde kwaliteiten had. Dat een binnendijks gebied in een zekere mate brak is, is uniek voor Nederland. De kaart zegt verder niets over het standpunt dat Delfland in de toekomst zal innemen. Zijns inziens komt de zoetwatervoorziening niet in gevaar. De heer De Jong zegt dat dan alleen de Oranjeplassen aangegeven moeten worden op de kaart en de rest van het gebied moet blijven zoals het is. Ook moet niet aangegeven worden dat op drie plaatsen de aal over de dijk kan gaan. De heer Meijboom constateert dat nog eens goed moet worden gekeken naar de waterkwaliteit van het gebied volgens het masterplan. Met de kaart wordt geen uitspraak gedaan voor de korte termijn.

- Verbetering van de waterkwaliteit kan heel goed worden verbonden met het recreatieve aspect van het Westland, het zichtbaar maken van het water in het gebied. Overigens blijkt uit onderzoek dat de Westlanders zelf zeer tevreden zijn over het groen en de recreatieve aspecten van hun gebied. Bij herstructureringen kunnen milieuvriendelijke oevers worden aangelegd enz. Er is een aantal gebieden benoemd als voorbeeldgebieden, al is het geen beperkende opsomming.
- Delfland kan de Waternatuurkansenkaart gebruiken om de opgave die het heeft op het gebied van waterkwaliteit te sturen en om prioriteiten te stellen. De KRW staat natuurlijk voorop, maar er kunnen ook allerlei andere kansen worden verwerkt in bijvoorbeeld waterplannen. De kaart geldt als een onderlegger voor ruimtelijke plannen waarbij Delfland betrokken is. Er kan ook worden gedacht aan peilbesluiten, grondaankopen, enz. De kaart heeft geen juridische status.

De heer Lagas vraagt of de ambitie inzake verbindingen tussen waterbergingen leidt tot een krachtig medium voor waterkwantiteitbeheer. De heer Meijboom verwacht dat daarvoor aangesloten moet worden bij het uitvoeren van de wateropgave. De ambities weergegeven met de kaart zullen niet leiden tot aparte initiatieven, maar bijvoorbeeld een rol spelen bij de keuze van locaties voor waterberging. Er zijn veel oude watergangen in het gebied, vaak oude krekken, waarvan heel goed gebruik kan worden gemaakt.

De heer Van der Ende heeft vertrouwen in de veerkracht van de natuur. Hij beklemtoont dat de kaart een kansenkaart moet zijn en geen opgavenkaart. Hij ziet al veel positiefs gebeuren bij herstructureringen, met natuurvriendelijke oevers en waterbergingen. Hij sluit zich aan bij de opmerking van de heer De Jong over het brakwatergebied bij Maassluis.

De heer Hofman steunt het zoeken naar de juiste balans. Het waterschap wordt steeds meer een omgevingschap. De kaart kan een katalysator zijn voor gemeenten en provincies in hun denken over watersystemen. Voorkomen moet echter worden dat kapitaalvernietiging plaatsvindt doordat in het verleden gedane investeringen teniet worden gedaan. Hij zou zich erin kunnen vinden als het brakwatergebied werd beperkt tot de Oranjeplassen en de verbindingzones. Het valt hem op dat de Banken niet wordt genoemd als brakwatergebied. Als het algemeen bestuur de kaart vaststelt, worden daarmee zijns inziens toch wel zekere verwachtingen gewekt.

Mevrouw Engels is heel blij met het plan. Al heeft het geen juridische status, het is een instrument waarmee intern gewerkt kan worden en ook naar buiten kan worden getreden om aan te geven waar het hoogheemraadschap voor staat. De kaart moet niet als opgavenkaart gezien worden, maar geeft wel aan waar opgaven die er toch al zijn, vanwege de KRW, goed vorm kunnen worden gegeven. De Zandmotor is heel dicht bij Hoek van Holland ingetekend, terwijl zij dacht dat die ter hoogte van Ter Heijde moest komen. Zij herinnert eraan dat enkele jaren geleden in het kader van het IOPW is afgesproken dat bij de realisering van nieuwe kassen of nieuwe woningen de afstand tussen het water en de bebouwing een minimum aantal meters zou worden. Zij vraagt of daarop kan worden teruggevallen of dat het bij ieder nieuw plannetje weer aan de orde moet komen. De heer Meijboom weet niet precies waar de Zandmotor komt te liggen. De voorzitter meent dat op de kaart de verkeerde plaats is ingetekend. De heer Meijboom is niet bekend met de afspraken van het IOPW. Zij zijn in ieder geval geen uitgangspunt geweest bij het opstellen van de kaart. De voorzitter zegt dat die verlaten zijn, omdat het niet te betalen was. Wel wordt getracht bij de herstructurering van de glastuinbouw bepaalde stroken aan te kopen om het boezemwater te verbreden.

De heer De Jong stoort zich eraan dat nergens het belang van de zoetwatervoorziening is aangegeven. Op alle andere kaarten van Delfland is dat wel vermeld. Het zoete water is voor het Westland van levensbelang. In het Oranjekanaal is de kwaliteit prima, hetgeen heeft geleid tot een unieke fauna. Waar sprake is van kansen, zijn er ook bedreigingen. Een daarvan is dat de klok 150 jaar wordt teruggedraaid met de zoetwatervoorziening, die zijns inziens in strijd is met de kerntaak van Delfland. Zoute kwel en verzilting worden juist met allerlei kunstgrepen tegengegaan. De voorzitter stelt vast dat het afdelingsbestuur wenst dat het grootste deel van de Oranjabuitenpolder zoet water blijft behouden. Dat zou op de kaart moeten blijken. In discussies met Rotterdam is afstand genomen van een groter brakwatergebied. Voor de natuur is een constante zoet-zout-verhouding belangrijk. Die verhouding wordt al verstoord als het veel regent. De heer Meijboom ziet niet goed hoe zoet water op een kaart die ingaat op ecologie en kansen een plek kan krijgen. De heer De Jong draait het om: als de bedreigingen groot zijn, is de zoetwatervoorziening een kans voor de natuur. De bedreiging van zoute kwel is permanent aanwezig. De heer Meijboom concludeert dat het afdelingsbestuur de transportleiding vanuit het Brielse meer op de kaart zou willen zien. De heer Hofman merkt nog op dat er nog te weinig inzicht is in de inbreuk op aquamilieus ten gevolge van wisselingen in de balans tussen zoet en zout water. Dat is een reden om terughoudend te zijn.

De voorzitter sluit het onderwerp Waternatuurkansenkaart af. Hij stelt thans eerst agendapunt 9 aan de orde. Daarna komt agendapunt 11, ook een presentatie.

9. Waterkwaliteit Oude Campspolder

De heer Bakkum presenteert de resultaten van een onderzoek in het deel van de Oude Campspolder waar grasland is vervangen door circa twintig glastuinbouwbedrijven. De voorzichtige verwachting was dat het water wat schoner zou worden, maar het tegendeel bleek het geval. Daarna is de onderzoeksvraag toegevoegd hoe die verslechtering kon worden verklaard. Sorteerd de investeringen door de overheid en de ondernemers, in aansluiting op de riolering wel effect?

Een van de parameters was stikstof. De stikstofconcentratie op een meetpunt middenin het nieuwe glastuinbouwgebied is vergeleken met de stikstofconcentratie in het buitenwater, de boezem van waaruit water wordt ingelaten. Het buitenwater is beter dan het binnenwater. Een andere parameter, fosfor, leverde een identiek beeld op. Daarbij moet worden aangetekend dat in de loop van de tijd enkele fysieke ingrepen in het gebied zijn gedaan. In 1999 is een duikerverbinding gemaakt tussen het oude en het nieuwe glastuinbouwgebied en is een stuw die de afwatering verzorgt tussen de Oude Campspolder en de Kralingerpolder geautomatiseerd. Er is meer water afgemalen via het gemaal van de Oude Campspolder voor het peilbeheer. In verschillende jaren zijn er verschillende meteorologische condities, hetgeen tot verschillende meetresultaten leidt, maar de tendens is dat in de loop van de tijd een groter aandeel naar het gemaal van de Kralingerpolder is afgemalen.

In 2005 zijn onvolkomenheden in het glastuinbouwgebied geconstateerd, die zijn gesaneerd. Dat heeft tot een verbetering geleid, maar vergeleken met de periode voor 1999 is er nog steeds een verslechtering voor beide parameters. Met de peilbeheerder is gesproken over de instelling van de gemalen in de loop der jaren. Die is niet tot in details aan te geven. De kwaliteit van het water dat wordt ingelaten vanuit de boezem is beter dan de kwaliteit in de polder zelf. In de zomer wordt vooral water uit het oude glastuinbouwgebied en de Hoefpolder ingelaten ter verversing van die gebieden. Delfland beheert dat water niet en zou daar meer van moeten weten. De heer Hofman meent dat Delfland wel moet toezien op alle werken binnen zijn gebied, ook particuliere duikers, en eventueel sancties moet kunnen toepassen. De voorzitter meent dat dit moet worden nagegaan. Waarom beoordeelt Delfland het water dat wordt ingelaten vanuit de Hoefpolder niet?³ Wat kan worden gedaan om dat voortaan wel te doen?

³ Over het beheer van de inlaten wordt opgemerkt dat er vijf particuliere inlaten vanuit de Hoefpolder naar de Oude Campspolder zijn. Deze zijn nodig voor hoogwatervoorziening. Ook Delfland heeft een inlaat in beheer en bediening. Deze stond bijna altijd open en was de boosdoener voor de slechte waterkwaliteit. Het noordelijke deel van de Oude Campspolder staat in verbinding met het zuidelijke deel door een afsluitbare duiker. Die duiker staat sinds mei 2008 dicht, waardoor het water uit de Hoefpolder niet langer in het zuidelijke gedeelte komt. Het is niet het beleid van Delfland om particuliere inlaten over te nemen. Bij een inlaat met meer dan drie belanghebbenden is Delfland in het algemeen bereid het beheer over te nemen.

De heer Bakkum zet uiteen dat in de periode 2000-2006 zich eigenlijk elk jaar hetzelfde patroon voordoet. In de winter komt het water uit het gebied zelf; in de zomer is het van een gemengde herkomst. De fosforconcentratie is hoog in de zomer en laag in de winter. Het is normaal dat de fosforconcentratie hoger is als het warm is. Ook de stikstofconcentratie is hoog in de zomer en laag in de winter, maar dat is niet natuurlijk. De enige mogelijke conclusie is dat er een relatie is met de andere herkomst, sinds de wijzigingen in duikers, stuwen en gemalen.

De voorzitter concludeert dat aansluiting van glastuinbouwbedrijven op de riolering wel degelijk leidt tot een gedeeltelijke oplossing van de schoonwaterproblematiek.

De heer De Jong heeft gehoord dat het gemaakt is dat het water uit de bedrijven dat op het riool geloosd wordt naar de persleiding naar de AWZI af en toe flink gehaperd heeft, omdat de capaciteit onvoldoende was. Kan dat de oorzaak zijn geweest van de verstoring die uit de grafieken blijkt of is er een tuinder aan het knoeien geweest? De heer Petter zegt dat dit gemaal een flinke capaciteit heeft. Wel is er bij hevige regen een hoge druk in de persleiding. In de nieuwe situatie zal dat probleem opgelost zijn. De voorzitter denkt dat er niet is geknoeid, maar de oorzaak moet wel gezocht worden bij lozingen door bedrijven. De heer Willems deelt mee dat er een aantal bedrijven is bezocht en dat de oorzaak aan het licht is gekomen. Het is dus goed dat er handhaving plaatsvindt. Er zijn twee oorzaken: het inlaten van water uit het noordelijke deel van het tuinbouwgebied en de laatste jaren verkeerde lozingen door bedrijven.

De heer Hofman zegt dat dit eigenlijk een innovatief tuinbouwproject was, dat een voorbeeldfunctie zou hebben voor andere saneringen van tuinbouwgebieden. Helaas kunnen de verbeteringen niet goed worden gemeten. De les moet zijn dat bij herstructureringen ook andere wijzigingen in de infrastructuur goed in beschouwing moeten worden genomen. Hij vermoedt dat er een beter beeld zou zijn geweest als er meer meetpunten waren geweest. De heer Bakkum zegt dat dieper in het gebied de invloed vanuit het noordelijk gebied en de Hoefpolder kleiner was. De heer Willems meent dat als de meetresultaten goed worden geanalyseerd wel degelijk blijkt dat de herstructurering succes heeft gehad. Er waren bijvoorbeeld geen gewasbestrijdingsmiddelen te vinden. De heer Van der Ende is benieuwd naar het effect als de Hoefpolder ook op de riolering wordt aangesloten.

11. Rioleren van de glastuinbouw, stand van zaken

De heer Jansen betoogt dat het doel van het op de riolering aansluiten van ongerioleerde panden vanzelfsprekend het verbeteren van de waterkwaliteit is. In 2005 zijn vijf gemeenten samengevoegd tot de gemeente Westland. In 2004 was er een definitief technisch aansluitplan, dat echter € 70,5 mln. kostte. Daarvoor zijn partners gezocht. Projectpartners werden de provincie Zuid-Holland en het Hoogheemraadschap Delfland. In 2005 is de basis gelegd voor een bestuurlijke overeenkomst, waarbij werd afgesproken dat voor 1 januari 2008 het werk zoveel mogelijk aanbesteed moest zijn. De uitvoering zou gereed moeten zijn voor 1 januari 2010.

- Uiteindelijk draagt Delfland in de werkelijke kosten 11% bij (5,9 mln.), de provincie 2,95 mln. en de gemeente Westland 43,3 mln. In de loop van het proces kunnen de plannen naar aanleiding van het voortschrijdend inzicht worden bijgesteld. Eind vorig jaar is er een overeenkomst over het Centraal Afvoer Drainagesysteem (CAD) voor het Westland ondertekend. Dat blijft een particulier stelsel, dat ten dele gebruikt kan worden voor huishoudelijk afvalwater, maar vooral voor bedrijfsafvalwater uit de tuinbouw. De gemeente betaalt een vergoeding en de Vereniging die het stelsel in bezit heeft onderhoudt het stelsel. Het stelsel is zodanig groot dat de tuinders geen buffers op het eigen terrein behoeven aan te leggen.
- De volgende mijlpaal was de "starthandeling Oranjepolder". Vervolgens kwam de ondertekening van het afvalwaterakkoord "OAS de Groot Lucht". De gemeente heeft de gebiedsgrenzen van de polders van Delfland gevolgd, 33 stuks. Voor 14 polders zijn al rioolplannen gemaakt en inloopbijeenkomsten gehouden. Er worden 600 woningen en 1600 glastuinbouwbedrijven aangesloten, er wordt 80 km. persleiding aangelegd, een vergroting van het bestaande areaal met 40%. Er worden 1730 pompputten en 2100 elektrakastjes geplaatst. Er moeten vijftien bestekken uitgevoerd worden. Inmiddels zijn er negen gerealiseerd.

- De aanvankelijke kosten van 70,5 mln. konden worden teruggebracht tot 52 mln. Door uitname van zuiveringstechnische werken door Delfland kon 7,2 mln. worden bespaard. Door Europees te besteden kan naar schatting 9,4 worden bespaard. Verder wordt gerekend met een synergievoordeel van 1.75 mln. De gemeente Westland heeft inmiddels 30 mln. exclusief btw beschikbaar gesteld. Er is voor 18 mln. aan verplichtingen aangegaan.
- Vier gebieden waren al gerioleerd. De aanleg van riolering is in dertien polders in voorbereiding. De riolering in negen polders is al aanbesteed. In zes polders, de CAD-gebieden, is de aanleg nog afhankelijk van de realisatie van het nieuwe gemaal. In enkele polders vindt een reconstructie plaats die wordt gefinancierd met FES-gelden, die voor 2011 uitgegeven moeten zijn.
- Er is een aantal clusteroverschrijdende werkzaamheden, vooral aan verbindende persleidingen en kleine gemalen. Dat moet snel gebeuren, om het water uit de aan te sluiten polders ook kwijt te kunnen. De uitvoeringen en aanbestedingen zijn op schema.
- De aannemers hebben kennelijk volop werk. Als tien of twaalf aannemers het bestek kopen, schrijven er maar een stuk of zes in. Bij de laatste inschrijving was het aantal nog kleiner. Er komen nu vooral kleinere aannemers uit het midden van het land.
- In de zomer en het najaar worden de plannen voor de resterende polders afgerond. De plannen komen ter inzage en er worden inloopbijeenkomsten gehouden, waarna aanbesteding kan plaatsvinden. Het ziet ernaar uit dat 90% van de planning in 2009 wordt gehaald en dat de financiën binnen het budget blijven.

De heer Hofman constateert dat er een zeer omvangrijk project wordt uitgevoerd. Hij vraagt zich af in hoeverre het CAD-systeem afschrijvingstechnisch gunstig is. Ook vraagt hij zich af of de rioolrechten die aan de tuinders worden opgelegd voldoende zijn om de investeringen terug te verdienen. Het gemaal Nieuwland is voor hem een nieuw gegeven, want hij wist niet dat een extra gemaal nodig was. De heer Jansen wijst erop dat er al een persleiding vanaf Staelduinen naar het gemaal Nieuwland ligt. Dat gemaal moet nog worden gerealiseerd. De heer Petter vult aan dat daar nog problemen zijn met de grondverwerving. De heer Jansen deelt mee dat de financiering van het CAD-systeem financieel-technisch buiten het onderhavige plan valt. Dat systeem is nog vrij jong en moet nog een flink aantal jaren meekunnen. Voorts is uitgegaan van 1000 nieuwe aansluitingen, die 4 mln. zouden bijdragen. De rest van de 43 mln. die de gemeente opbrengt komt uit de algemene middelen en de rioolheffing. Voor bestaande aansluitingen die omgebouwd moeten worden wordt geen eigen bijdrage betaald.

Mevrouw Van Luijk-Bouwmeester vraagt of er nog veel woningen en bedrijven zijn die niet aangesloten worden. De heer Jansen verwacht dat dit er enkele tientallen zullen zijn. Daarvoor moet ontheffing worden aangevraagd bij de provincie. De lozers zijn zelf verantwoordelijk voor hun afvalwater. Dat kan betekenen dat zij uiteindelijk weer bij Delfland terechtkomen.

De heer Van der Ende vindt het een felicitatie waard als het hele project echt in 2010 klaar is. De heer Jansen geeft toe dat de planning wel wat naar achter is verschoven, maar vooralsnog wordt de eindtermijn gehaald. Er kunnen altijd onvoorziene omstandigheden zijn.

De heer De Jong memoreert dat in vele afdelingsvergaderingen is gehamerd op de aansluiting van de CAD-systemen. Nu komt als een donderslag bij heldere hemel de mededeling dat een nieuw gemaal moet worden gebouwd. Het kon dus niet eerder. Hij vraagt zich af waarom hij dat niet eerder heeft gehoord. De heer Petter zegt dat de voorbereiding door allerlei omstandigheden lang heeft geduurd. De voorzitter heeft dat eigenlijk ook nooit gehoord.

Mevrouw Engels vraagt of tijdens de inloopavonden nog belangrijke punten naar voren zijn gekomen. Hebben zij tot belangrijke wijzigingen in de plannen geleid? De heer Jansen antwoordt dat er wel enkele struikelblokken waren. Er waren veel vragen over de eigen bijdrage. Dat is een zaak van de gemeenteraad van Westland. Ook hebben toen het op uitvoering aankwam af en toe mensen de hakken in het zand gezet. Sommige mensen waren het principeel niet eens met de bijdrage die werd gevraagd voor de rioolaansluiting of met de geboden grondprijs. De mensen in het buitengebied hebben elkaar ook wel aangesproken op hun solidariteit. De toezichthouder gaat als het werk begint bij de mensen langs om te vragen of de dingen die zij zelf moeten doen door de uitvoerder meegenomen moeten worden. Het Westland is een dynamisch gebied. Bedrijven worden samengevoegd of geherstructureerd, waardoor plotseling andere aansluitingen nodig zijn.

De voorzitter sluit het agendapunt af.

Hij stelt zich voor de agendapunten 7 en 8 eind juni, begin juli alsnog een aparte bijeenkomst te beleggen. Hij constateert dat het afdelingsbestuur daarmee akkoord gaat. De heer Van der Ende acht het zinvol de Waterplannen Westland en Hoek van Holland te bespreken als de inspraakreacties er zijn. De voorzitter heeft daar begrip voor. Hij deelt nog mee dat met het bedrijfsleven in Westland inmiddels is gesproken over de wens om locaties voor waterbergingen te vinden. Daar is men nog niet uit gekomen. De gemeente zal het volgend jaar in het nieuwe bestemmingsplan daarvoor ruimte moeten vinden. De heer Van der Ende wijst erop dat in de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening artikel 19 wordt afgeschaft. De heer Hofman heeft de indruk dat het vinden van locaties vooral een zaak voor de gemeente wordt. De financiering zal door de tuinbouw gedragen moeten worden. De 100% opslag voor de tuinbouw kan daarbij een rol spelen. De voorzitter zegt dat over allerlei constructies wordt nagedacht. Het dagelijks bestuur ziet geen heil in een opslag voor de tuinbouw, want die levert veel te weinig op. Hij verwacht meer van het bedrijfsleven door middel van het beschikbaar stellen van grond. Er moet dan nog creatief worden nagedacht over de verdeling van de kosten. Dat wordt nog een moeilijke discussie.

10. Afkoppelen (meetcijfers)

Voor kennisgeving aangenomen.

12. Excursie bestuursafdeling Westland 2008

Vooralsnog wordt gekozen voor de datum van 20 september, met 27 september als reservedatum.

13. Rondvraag

De heer De Jong viel toen hij naar de vergadering kwam de nieuwbouw voor scholen tegenover het politiebureau in het Hoogeland op. Voor zover hij weet is dat boezemgebied. Hij vraagt of aan de wateropgave die daarbij hoort kan worden voldaan. De voorzitter zal laten nagaan hoe het zit.⁴

Sluiting: 12.20 uur

Aldus vastgesteld in de vergadering van 5 november 2008,

de Secretaris,

de Voorzitter,

mevrouw J.J. Lieve

J.G.P. Verbeek

⁴ Het woningbouwproject Hoogeland ligt deels in het boezemland, deels in de Vlietpolder en deels in de polder Olieblok. In het boezemland is - na het realiseren van de ABC-Delfland projecten - geen bergingsopgave meer. Bij het project wordt voldoende waterberging gerealiseerd in de polders om aan de bergingsnorm te voldoen. In de Vlietpolder wordt zelfs meer water gegraven dan volgens de norm zou moeten. Daarmee wordt het bergingstekort voor de Vlietpolder minder groot.

Bijlage 1 bij verslag vergadering Afdeling Westland d.d. 20 mei 2008*Voetnoot 1 op pagina 1 opgesteld 1 augustus 2008*Realisatie waterberging Oranjepolder

Het boezemland Oude Spui, gelegen binnen de herinrichtingsplannen van de Oranjbuitenpolder, biedt kansen voor de aanleg van waterberging ten behoeve van de 2^e fase wateropgave van de Oranjepolder, gelegen binnen de gemeentegrenzen van Westland.

Hydrologisch onderzoek heeft uitgewezen dat waterberging in het boezemland Oude Spui, in combinatie met een aantal technische oplossingen (verbreden van watergangen) in de Oranjepolder, een goede en maatschappelijk gezien goedkopere oplossing biedt voor de wateroverlast in de Oranjepolder.

De gemeente Rotterdam heeft een concept Masterplan opgesteld voor de herinrichting en wil met alle betrokken partijen in oktober 2008 een uitvoeringsconvenant sluiten. Daarin worden met Delfland de volgende afspraken gemaakt:

- Delfland zal een financiële bijdrage doen voor het afkoppelen van de Oranjepolder van de Oranjbuitenpolder ten behoeve van verbetering van de waterkwaliteit. De financiën hiervoor vallen binnen het ABC-programma;
- Delfland zal in overleg met de gemeente Westland onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de eventuele waterberging te realiseren en te financieren;
- Er zal in overleg met Delfland een onderzoek plaatsvinden naar de effecten van een mogelijk, op lange termijn te realiseren brakwatersysteem.

Het concept Masterplan inclusief de uitvoeringsconvenant en een startnotitie voor het onderzoek naar de financiering van de waterberging zal in september 2008 aan D&H worden voorgelegd.

- C O N C E P T -

Secretariaat afdelingsbesturen

Notulen van de voortgezette vergadering van 20 mei 2008 van het **bestuur van de afdeling Westland** van het Hoogheemraadschap van Delfland, gehouden op dinsdag 8 juli 2008 te Delft.

Aanwezig: J.G.P. Verbeek, voorzitter;
P. van der Ende, mevr. drs. J. Engels, P.J. Hofman, J. de Jong, mr.dr. P.C. Lagas, mevr. A.J.M. van Luijk-Bouwmeester, W.A.M. van Vliet en C.E.G. Zuidgeest, leden van het afdelingsbestuur;
J.J.J.M. van der Burg, hoogheemraad;
mevr. drs. J.J. Lieve, secretaris afdeling Westland, C. Langelaan, accountmanager afdeling Westland;
mevr. T.A. Van Heijst (Afd. Beleid en Onderzoek, voor agendapunt 7), H. Leenen (Afd. Beleid en Onderzoek, voor agendapunt 8).

1. Opening

De voorzitter opent te 15.30 uur de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. Hij stelt vast dat het afdelingsbestuur ermee instemt om eerst agendapunt 8. te behandelen.

8. Waterplan Hoek van Holland

De heer Leenen licht de nota kort toe.

- De visienota is niet het volledige waterplan, maar een nota waarin knelpunten zijn verwoord en wordt aangegeven hoe verder kan worden gegaan. De volgende stap zal zijn het uitwerken van een maatregelenprogramma.
- Het belangrijkste zijn de hoofdstukken over waterkwantiteit en bergingsopgaven voor de twee polders, Nieuwland en Noordland en de polder Hoek van Holland. De getallen die uit de wateranalyse studie zijn gekomen verschillen marginaal van de resultaten van de eerdere ABC-studie. Het voornaamste verschil is dat er intensiever is gerekend met de dynamische modellering. De bergingsopgave in het glastuinbouwgebied is geen gemakkelijke. Andere knelpunten zijn duikers die niet goed functioneren en een hier en daar te geringe gemaalcapaciteit.
- De waterkwaliteit is op een aantal punten voor verbetering vatbaar. De doorstroming moet worden verbeterd, de oevers moeten aantrekkelijker worden gemaakt en duikers moeten worden vervangen door bruggen.
- De samenwerking met Rotterdam wat betreft watertoetsen verloopt wat stroef. Er zijn nog verschillen tussen de gemeente en het waterschap over begrippen als historische wateropgave, de interpretatie van het kostenveroorzakingsbeginsel en verantwoordelijkheden.
- Volgende week zal bestuurlijk overleg met Rotterdam en Hoek van Holland plaatsvinden. De watervisie zal daarna door het college als leidraad voor de opstelling van het waterplan worden vastgesteld.

De heer Zuidgeest vraagt zich af waarom de polder Nieuwland en Noordland voor de wateropgave van het hele gebied moet zorgen. De heer Leenen ontkent dat dit het geval is. Per peilvak is de bergingsopgave geanalyseerd. De voorzitter licht toe dat in het streekplan staat dat in de polder in de toekomst woningbouw moet plaatsvinden. Het is de vraag of daarop gewacht kan worden met investeringen in het watersysteem.

De heer Zuidgeest ziet bij het vasthouden van meer rioolwater door een flexibel waterpeil het risico van wateroverlast ontstaan. Ook is hij wat verbaasd over de doelstelling om kwelwater van goede kwaliteit verder te benutten. De voorzitter zegt dat in hoge gedeelten zoete kwel voorkomt die goed kan worden benut. De heer Zuidgeest leest aan de ene kant dat het afsterven van blad verontreiniging veroorzaakt en aan de andere kant dat de waterbodems tot 25% met plantengroei bedekt zouden gaan worden. De voorzitter zegt dat blad dat op ecologische oevers wordt afgemaaid direct moet worden verwijderd, omdat anders de kwaliteit van het water wordt aangetast. Er ontstaan namelijk rottingsprocessen en gebrek aan zuurstof. De heer Zuidgeest zegt dat dit effect zich net zo goed kan voordoen bij onderwaterplanten. De heer Hofman is het bekend dat de gemeente Den Haag het zogenaamde bladvissen binnen de gemeente voor haar

rekening neemt. Met Hoek van Holland zou een dergelijke afspraak kunnen worden gemaakt. De heer De Jong wijst erop dat er in Hoek van Holland veel stilstaand water is, dat op dit punt kwetsbaar is. De heer Leenen voert aan dat er plannen zijn om meer doorstroming te creëren. De heer Van Vliet merkt nog op dat er veel harde beschoeiingen zijn met bomengroei, dus geen ecologische oevers. Dat vergt nog meer onderhoud. De voorzitter constateert dat dit onderwerp niet zozeer thuishoort bij het waterplan, maar in een volgende vergadering apart besproken kan worden, in aanwezigheid van iemand van Operationeel Waterbeheer. Als dat de volgende keer nog niet lukt, zal duidelijk aangegeven worden waarom dat nog niet kan.

De heer Hofman pleit voor een goede regeling van onderhoud en beheer. Wat doet de gemeente en wat doet het hoogheemraadschap aan het onderhoud van kunstwerken, enz.? Hoe wordt de legger voor het onderhoud van hoofdwatgangen ingericht? De heer Van der Burg zegt dat getracht wordt met alle gemeenten of soms ook eigenaren tot een standaardafpraak te komen.

De heer Zuidgeest vraagt of de zoetwaterleiding uit het Brielse Meer voor dit deel van Delfland niet een belangrijke rol moet spelen. In het verleden was dit een zoutekwelvegebied. De voorzitter antwoordt dat aanvoer vanuit het Brielse Meer naar Hoek van Holland bijzonder moeilijk is, want het water zou via een aantal polders naar Hoek van Holland opgemalen moeten worden.

De heer De Jong mist in de index een verwijzing naar pag. 6, de gebiedsaanpak Hoek van Holland. Er wordt gesuggereerd dat in Hoek van Holland hemelwater kan worden geïnfilteerd, maar dat is in deze paragraaf niet te vinden. Hij vraagt zich af of dat kan op die plaats. Zoiets is hij nog nooit in een waterplan tegengekomen. Voorts wijst hij op het kaartje in bijlage II, waar een baggerstort is aangegeven die Rotterdam creëert. Hij vraagt welke regeling er is voor het afvalwater uit de stort tijdens het rijpingsproces. De voorzitter zegt toe dat het antwoord op de vraag over de afvoer van water van de baggerlocatie in het verslag komt¹. De heer Leenen merkt op dat de techniek voor het creëren van infiltratie in de bodem, wadi's, in het stedelijk waterbeheer steeds meer wordt toegepast. De heer De Jong vermoedt dat wat anders wordt bedoeld, want Hoek van Holland ligt tamelijk hoog. Daar zal niet zo gauw open water ontstaan. Waarschijnlijk wordt geduid op infiltratie in de duinen. Delfland heeft daar totaal geen ervaring mee. Dat zou een pilot kunnen worden, in het kader van het waterplan. De heer Leenen betoogt dat het stuk nog niet meer is dan een visie, waarin geen gedetailleerde maatregelen worden vermeld. De voorzitter zegt toe dat informatie als die er is wordt vermeld in het verslag of anders bij het maatregelenpakket dat in de volgende fase komt.

De heer Van der Ende hoopt dat met het aansluiten van buitengebieden op de riolering en het oplossen van knelpunten in relatie tot de waterkwantiteit niet wordt gewacht tot het vaststellen van het waterplan. Hij vraagt of met het uitvoeren van de wateropgave voor de polder Nieuwland en Noordland wordt gewacht tot de plannen voor woningbouw er zijn of dat vooruitlopend daarop alvast aan de normen zal worden voldaan. De voorzitter deelt mee dat het college gaat nadenken of er al investeringen in Nieuwland en Noordland moeten worden gedaan. Als er al over vijf jaar woningbouw plaatsvindt, gaat Delfland daar natuurlijk niet investeren. Waar in de voorzienbare toekomst ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden, vinden zulke investeringen niet plaats. De aansluitingen op het riool moeten in 2010 gerealiseerd zijn. Hij zal daarop wijzen in het bestuurlijk overleg. De heer Leenen merkt op dat maatregelen om bijvoorbeeld duikers te verbeteren in het waterplan worden opgenomen. Sommige duikers geven opstuwung, die in extreme situaties tot problemen leidt. De heer Van der Burg verzekert dat flinke knelpunten die sinds 1998/1999 zijn gebleken zijn verholpen. Daarnaast zijn door de studies nieuwe knelpunten gebleken. Daar moet nog aan worden gewerkt. De heer Van der Ende is van mening dat niet overall mee gewacht hoeft te worden tot het waterplan.

¹ Op moment van verzending van de conceptnotulen was er **nog geen antwoord** van de contactpersoon bij de gemeente Rotterdam en bij DCMR ontvangen op de vraag van de heer De Jong over de regeling geldend voor afvalwater tijdens het rijpingsproces. Dit naar aanleiding van de afvoer van water van de Rotterdamse baggerlocatie op het kaartje in Bijlage II van de visie nota Waterplan Hoek van Holland.

De heer Hofman is van opvatting dat bij de herpoldering kritisch moet worden beschouwd of de gemeente haar verantwoordelijkheden nakomt. Het systeem is niet door Delfland aangelegd en beheerd. In welke staat zijn stuwen en duikers opgeleverd? Wat is de afschrijvingstermijn? Hij vindt dat voor nieuwbouwplannen concreter moet worden aangegeven wat voor rekening van de gemeente is en wat voor rekening van Delfland. Ook de capaciteit van de waterberging moet meer worden uitgewerkt. De voorzitter vindt dat deze punten aan de orde moeten komen in het bestuurlijk overleg.

De heer Van Vliet is het eens met de opmerking van de heer Van der Ende over achterstallig onderhoud aan duikers en stuwen. Daar moet zo snel mogelijk wat aan worden gedaan. Als men het daarnaast niet eens is over de historische wateropgave, is er nog wel wat te doen. Hij vraagt hoe men dit verschil van opvatting denkt op te lossen. Zijns inziens moet in de visie hier melding van worden gemaakt. De heer Leenen merkt op dat Delfland eigenlijk het enige waterschap is dat het begrip "historische wateropgave" hanteert. Het is moeilijk dit begrip en het beleid dat daarbij hoort bij de gemeenten te laten doordringen. Delfland probeert dat door middel van notities goed aan de gemeenten uit te leggen. De voorzitter wil dit punt in het bestuurlijk overleg aan de orde stellen.

Mevrouw Engels vraagt of het verschil van inzicht met Rotterdam vooral betrekking heeft op financiële consequenties of ook op inhoud en analyse van de wateropgave. De heer Leenen antwoordt dat het geen technisch verschil van mening is. Het is een verschil in definities en in benadering van kostenaspecten. Delfland heeft een ander beleid dan Schieland of Rijnland. Dat leidt tot problemen met gemeenten die met meer dan een waterschap te maken hebben.

Mevrouw Engels vraagt vervolgens of de studie voor het waterplan leidt tot nieuwe inzichten wat betreft het CAD-systeem en de MER voor het Waterwegcentrum. De heer Leenen zegt dat hij de informatie erover van anderen krijgt en daar zelf geen invloed op heeft. Wanneer het CAD-systeem² zal worden aangesloten is hem niet bekend. De voorzitter zal ook hierop de aandacht vestigen in het bestuurlijk overleg. Informatie hierover wordt zo mogelijk in het verslag vermeld.

7. Waterplan Westland

Mevrouw Van Heijst verzorgt een inleiding over de stand van zaken.

- Vanwege de klimaatverandering moet het gebied voorbereid zijn op natte en droge periodes. In de natte periodes moet het water verwerkt kunnen worden. In droge periodes moet er toch voldoende water van goede kwaliteit zijn. Landelijk heeft een commissie Waterbeheer 21ste eeuw de aanbeveling gedaan het water eerst vast te houden, dan te bergen en dan pas af te voeren. Om anders te kunnen omgaan met water moet er meer ruimte voor het water komen. In 2003 zijn daarover afspraken gemaakt in het Nationaal Bestuursakkoord Water. In waterplannen spreken gemeenten en waterschappen samen af hoe zij die uitvoeren.
- Het Waterplan Westland bestaat uit een beleidsplan met een visie, waarin doelstellingen zijn verwoord. De maatregelen zijn ruimtelijk vertaald in de waterstructuurvisie, met kaarten en omschrijvingen van de polders. Vervolgens zijn maatregelen omschreven in een uitvoeringskader, met de organisatie, de nodige middelen en de werkwijze.
- In het *beleidsdeel* wordt vooruitgekeken tot 2030. De drie thema's die worden behandeld zijn "droge voeten of droge tijden", "levend water" en "zichtbaar water". Er wordt een ruime, groene en robuuste boezem gewenst, met duidelijk zichtbare watergangen en een veilige woonomgeving. Waterketen en watersysteem zouden moeten worden ontvlecht. Er mag geen schoon water meer naar de afvalwaterzuivering. Regenwater moet worden opgevangen door het oppervlaktewatersysteem. Dat vraagt eigen oplossingen voor boezemland en polders.
- Voor het thema "droge voeten" zijn doelstellingen geformuleerd voor de veiligheid. De waterkering moet daartoe op orde zijn. Er is een nieuwe normering voor regionale waterkeringen, waaraan in 2008 alle waterkeringen worden getoetst. De ervaringen in Wilnis hebben geleid tot het aanwijzen van enkele kades voor onderzoek, ook in Westland. Ter bescherming tegen waterover-

² CAD Staelduinen is nu reeds aangesloten op de zuivering. CAD systeem Noordland Nieuwland (Hoek van Holland) zal per 1 januari 2010 aangesloten zijn op de zuivering (voor meer informatie sector Zuiveringsbeheer, Jan de Korte) CAD Waalblok/Lange Stucken en Raaphorst Tiend maakt deel uit van proeftuin Waalblok (4B). Dit wordt niet aangesloten op de zuivering vanwege realisatie gietwaterfabriek, gereed 1 januari 2011.

last moet er meer ruimte komen voor water, door waterberging en het verbreden van afvoergangen. In het Westland is weinig ruimte. In de waterstructuurvisie is aangegeven waar de waterberging het best een plaats kan vinden. Er zijn ook doelstellingen geformuleerd voor de watervoorziening in droge tijden. De aanvoer vanuit het Brielse Meer is daarvoor belangrijk.

- De wetgeving inzake grondwater verandert. De gemeenten en Delfland krijgen meer taken. Delfland gaat watergebiedstudies doen, waarbij enerzijds wordt gekeken naar oppervlaktewater en anderzijds naar grondwater. De kennis over grondwater is nu versnipperd of zelfs niet aanwezig.

- Het thema "levend water" heeft betrekking op de waterkwaliteit, die in het Westland niet zo goed is. De chemische kwaliteit moet worden verbeterd door verontreinigingen terug te dringen. De aansluiting van het buitengebied op de riolering en het verwijderen van overstorten in het stedelijk gebied zijn daarbij belangrijk. Daarnaast zijn er ecologische doelstellingen. Beheer en onderhoud moeten worden aangepast aan nieuwe ecosystemen. Ideaal zou zijn om een watergang te verbreden en daarlangs een natuurvriendelijke oever aan te leggen.

- "Zichtbaar water" levert een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Het moet een meerwaarde hebben voor ecologie en recreatie. Watergangen moeten meer recreatieve waarde krijgen. De cultuurhistorie moet worden gerespecteerd. Het zwemwater moet een goede waterkwaliteit krijgen en behouden. Voor recreatievaart zijn duidelijkheid over regels en status van vaarwegen en het vaarwaterennetwerk van belang. Men moet kunnen verpozen langs de waterkant. In het waterplan is op kaarten aangegeven welke functies aan watergangen worden toegekend. Dat heeft op zichzelf geen status.

- Voor de *waterstructuurvisie* is uitgegaan van de huidige situatie. Daarnaast is uitgegaan van opgaven op het gebied van waterkwantiteit en -kwaliteit. Vervolgens is gekeken naar duurzame structuren en ruimteclaims. Versnipperd groen langs hoofdwatergangen en wegen zou een doorgaande verbinding moeten worden. Ook een duidelijke verbinding tussen de watergangen is gewenst. Er worden waterbergingen langs de hoofdwatergangen voorzien, eventueel in combinatie met woningbouw.

- Alle oplossingen zijn verzameld en in het *uitvoeringsprogramma* opgenomen. Aan de boezems is al zoveel gedaan, dat er geen kwantiteitsopgave meer is als de maatregelen in het kader van ABC Delfland zijn uitgevoerd. Wel moeten voor smallere watergangen duidelijke afvoerstructuren worden gecreëerd.

- Voor de polders is er een duidelijk gebrek aan waterberging, 525.000 m³. Zou alles in een open waterberging moeten, dan kost dat 160 ha. Er wordt gezocht naar een combinatie met andere functies, zodat minder ruimte nodig is.

- Voor de Kaderrichtlijn water is ook ruimte nodig, voor natuurvriendelijke oevers. Langs de boezem is ruimte nodig om de paai- en opgroeiwateren voor vis te verbeteren.

- Er wordt gezocht naar mogelijkheden om alle ruimteclaims optimaal in de beschikbare ruimte uit te voeren en mee te liften met ruimtelijke ontwikkelingen. Alleen waar er kansen zijn worden natuurvriendelijke oevers aangelegd.

- De mate van wateroverlast en de kansen voor herstructurering verschillen per polder. De zeven polders die de meeste wateroverlast hebben worden het eerst onder handen genomen.

- Er zijn gesprekken gaande met het Westlandse bedrijfsleven. De ruimte is een belangrijk knelpunt. Ook over de kosten wordt gesproken.

- Al met al zijn 300 maatregelen voorzien, die nog niet alle even concreet zijn. Sommige worden al uitgevoerd. Per jaar wordt een operationeel programma van maatregelen voor het volgende jaar gemaakt.

- Bijna de helft van de ruimtelijke behoefte voor waterberging in Delfland is nodig in het Westland. Standaardafspraken uit het nationaal bestuursakkoord kunnen daarom niet een op een voor Delfland worden vertaald. In de huidige situatie betalen de burgers erg veel en dragen de bedrijven minder bij. Voorgesteld is dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen de kosten voor rekening van de initiatiefnemer komen als de functie verandert, bijvoorbeeld van glas naar woningbouw of van weide naar glas. Het belangrijkste discussiepunt is de verdeling van kosten bij herstructurering, van een glastuinbouwgebied of een woongebied. Delfland stelt voor dat de initiatiefnemer de gronden om niet beschikbaar stelt. Die gronden mogen dan door Delfland gebruikt worden voor waterberging. Voorts dienen initiatiefnemers zorg te dragen voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

- De kosten van het Waterplan Westland bedragen ongeveer 360 mln: 250 mln. voor waterberging in de polders, 50 mln. voor ABC boezem (al opgenomen op de begroting van Delfland) en voor de Kaderrichtlijn Water 60 mln. Een volledige financiering door de overheden is niet haal-

baar. De tariefstijging zou enorm zijn. Het principe dat de veroorzaker betaalt moet worden gehanteerd. Wie profijt heeft van een maatregel draagt bij aan de financiering ervan. De jaarlijkse inkomsten die te verwachten zijn van een herinvoering van de glasheffing, € 350.000, zouden in het niet vallen bij de uitgaven.

- Wellicht kunnen kosten worden bespaard door mee te liften met andere ontwikkelingen, door werk met werk te maken. In de praktijk blijkt dat er veel ongebruikte hoekjes terrein zijn die geschikt zijn voor waterberging. Er wordt voorts gezocht naar inventieve vormen van berging.
 - Delfland gebruikt het instrument van de watertoets. Bij wijziging van een bestemmingsplan geeft Delfland wateradvies. De beoordeling vindt nu plaats per plangebied, maar kan met goede afspraken met de gemeente op een grotere schaal, per polder, plaatsvinden. Afgesproken is dat na vaststelling van het waterplan de waterstructuurvisie ruimtelijk wordt vertaald in de gemeentelijke structuurvisie, het kader voor bestemmingsplannen.
 - Gedacht wordt aan de oprichting van een waterbank. Iemand die niet op het eigen perceel aan de behoefte aan waterberging kan voldoen, kan dat afkopen, waardoor een fonds ontstaat om op geschikte plekken in de polder een waterberging voor een aantal percelen aan te leggen.
- Hopelijk doen de colleges in juli een uitspraak over het waterplan, zodat het in september kan worden voorgelegd aan verenigde vergadering en gemeenteraad.

De heer Van Vliet vraagt zich af of de ondernemer die bij een herstructurering grond inlevert voor waterberging precies de ruimte moet bieden die voor zijn eigen perceel nodig is dan wel voor een groter gebied. Het valt hem op dat ecologische oevers langs watergangen op de grens van Midden-Delfland vooral zijn ingetekend aan de kant die niet van Westland is.³ Hij kan zich voorstellen dat boezemwateren die onder het maaiveld liggen worden verbreed als daar ruimte voor is, maar hij vraagt zich af of verbreding ook moet plaatsvinden als daarvoor een dijk moet worden verlegd. Vanwege het stopzetten van onttrekking door DSM wordt op sommige plekken rekening gehouden met grondwaterstijging. Hij meent te weten dat DSM niet onttrekt uit freatische lagen, dus stijging van het grondwater ligt niet zonder meer voor de hand. Een aantal punten in de reactie van LTO Glaskracht verdient zijns inziens een antwoord.

De heer Van der Ende kan meegaan met een aantal beleidsmatige thema's. De visie heeft een hoog ABC-gehalte. Het is goed om op vroeger onderzoek voort te borduren. De vele activiteiten in het Westland maken het noodzakelijk dat het Westland verzekerd blijft van doorspoeling. Hij zou meer willen weten over het grondwaterbeleid, bijvoorbeeld welke taken gemeente, waterschap en provincie hebben. Het aanpakken van overstorten staat hoog op zijn lijstje, maar hij weet niet altijd hoe dat moet. De Kaderrichtlijn Water heeft wat hem betreft vooral betrekking op het boezemsysteem. Hij meent dat de 19 ha. paaiplaatsen een getal voor heel Delfland is en niet alleen voor Westland.

De beantwoording van de inbreng van LTO Glaskracht valt hem tegen. Er wordt heel krampachtig geprobeerd de berekeningen van LTO te weerleggen. Hij is blij dat onder de nieuwe wethouder de wateropgave is gereduceerd tot 525.000 m³. De gemeentelijke bijdrage is 60.000 m³, dus die kan van de 160 ha. worden afgetrokken. De Verenigde Vergadering heeft het besluit genomen dat 50% alternatieve berging mag zijn. Daar moet ook wat mee worden gedaan. Hij wil een beter antwoord op de mening van LTO dat 112 mln. kosten voor de aanleg van waterbergingen zwaar overdreven is. De bergingen waarmee vergeleken wordt, zijn "onder architectuur" tot stand gekomen. Hij wenst een reële benadering. Hij vreest dat voor de overhoeken bij bedrijven wel veel functies worden bedacht. Ideeën over een waterbank moeten duidelijker worden gemaakt, wil men een draagvlak kweken bij de sector, die zijns inziens zeer bereid is om aan oplossingen mee te werken.

De heer Hofman vindt de rol van de gemeente cruciaal. Bij een goede ruimtelijke ordening horen een waterareaal en een wateropgave. Gemeenten trekken zich soms te gemakkelijk terug. Hij vraagt zich af of 10% van 160.000 m³ een reële optie is. De herstructurering is een mooi middel om extra waterberging te creëren. Hij dringt erop aan ook te kijken naar de mogelijkheden van een waterverbeteringsplan. Als het waterschap een sterke positie heeft, kan het bepalen wat de beste plek voor een waterberging is.

Hij vindt het principe van het individueel belang, het waterareaal dat elke kavel moet opbrengen versus het areaal dat algemeen moet worden opgebracht, te weinig uitgewerkt. Hij heeft ooit de suggestie gedaan een bijzondere keur in het leven te roepen, maar hij heeft daar

³ Het is bij Delfland bekend dat betrokken gemeenten onderling contact hebben. Er zijn inmiddels met buurgemeente(n) verkennende gesprekken gevoerd. Bij het opstellen van deze voetnoot (augustus 2008) waren er nog geen concrete afspraken gemaakt."

nog steeds geen antwoord op gekregen. Met zo'n keur zou bij herbouw op bestaande kassen-grond met voorwaarden gestuurd worden op extra waterberging of alternatieven. Uiteraard moet het instrument alleen in bijzondere situaties worden toegepast.

De kosten van de differentiatie lijken gering, maar het zijn kapitaalslasten. Het begrotingssysteem van het hoogheemraadschap is anders opgezet dan dat van gemeenten en provincies. Hij ziet meer ruimte voor investeringen. Hij is het eens met de heer Van der Ende dat de waterbank uitwerking behoeft. Hij trekt een parallel met de groundbank voor het Westland. Het lijkt hem de verantwoordelijkheid van de gemeente. Ook voor stedelijk gebied zou een dergelijk systeem kunnen worden gehanteerd.

De heer Zuidgeest beschouwt als een hoofddoelstelling de greenportvisie, maar in de legenda vindt hij helemaal niets ingevuld over verdere ontwikkelingsstructuren voor de glastuinbouw. Hij vraagt zich af of het Westland zal worden ingericht als natuurgebied of voor de greenport. Hij wijst op allerlei kostenstijgingen, bijvoorbeeld van energie. Het waterplan vergt de opoffering van flink wat hectares van de glastuinbouw. Het dient daarom zijns inziens te worden bijgesteld. Hij noemt de termijnen waarvan wordt uitgegaan, de vele verschillende bestemmingen die worden genoemd voor overhoeken, enz. De Dijkpolder is in het Structuurplan Haaglanden helemaal ingetekend voor de toekomstige inrichting van de Westlandse zoom, met luxe woningbouw enz. Er wordt echter ook een wateropgave ingevuld. Zijns inziens moeten ambities naar beneden worden bijgesteld. Grond om niet beschikbaar stellen past niet in de aard van het gebied, dat altijd collectief sterk is geweest. Delfland is ook het enige waterschap dat kiest voor de aanpak door middel van overhoeken.

Van de bassins zou zo'n 20% bestemd moeten worden voor waterberging. Zij staan nu lang niet allemaal vol bij veel neerslag. Samen met LTO zouden de mogelijkheden moeten worden nagegaan. Een kritische beschouwing van de inrichting, zoals al aanbevolen door de heer Van der Ende, en een optimale benutting van nieuwe technieken kunnen ertoe leiden dat op veel minder hectares beslag moet worden gelegd. Het Westland is niet een gebied dat met een beroep op de Europese kaderrichtlijn tot in details moet worden ingevuld, want dan wordt een productiesector behoorlijk veel schade toegebracht. Men is best bereid collectief oplossingen te zoeken. Dat moet niet worden afgewenteld op het individu.

Mevrouw Van Luijk vraagt wanneer de kaarten zijn gemaakt waarvan gebruik is gemaakt. Zij vraagt zich af of alle plannen achter een bureau zijn gemaakt of dat het gebied ook is bezocht. Op de kaarten wordt een watering dwars door een heel nieuwe kas doorgetrokken. De voorzitter wijst erop dat zulke ingrepen nog in discussie zijn. Mevrouw Van Luijk zegt dat er wel twee miljoen voor is uitgetrokken. Zij pleit voor een pilot voor paaiplaatsen. Die moeten niet meteen al allemaal worden ingericht. Bij herstructurering moet haars inziens naar het peilgebied worden gekeken en niet alleen naar het gebied van een plan zelf. Zij vindt het instellen van een waterbank een goed plan, maar is mordicus tegen het inleveren van grond om niet. Een omslag per gebied zou een veel betere oplossing zijn dan individuele ondernemers voor de kosten laten opdraaien.

De heer De Jong zag bij de waterbank vermeld: de veroorzaker betaalt. Dan kan de oplosser zijns inziens geld vangen. Bij het begrip innovatie denkt hij niet alleen aan kelders, maar ook aan met uiterwaarden vergelijkbare situaties op een bedrijf, bijvoorbeeld door verlaging van het erf. In 2006 is het Regionaal Bestuursakkoord Waterkader aan de orde geweest, waarin stond dat de tweede fase zou worden opgelost binnen het waterplan. Het staat hem niet bij dat er in de VV zou zijn gediscussieerd over het kader en het bijbehorende instrumentarium.

Het spreekt mevrouw Engels wel aan dat plannen ontwikkeld zouden moeten worden op polder-niveau, maar zij zou dan meer toelichting willen. Zij weet niet hoe groot de noodzaak is om de vele voorstellen uit te voeren. Zij gaat ervan uit dat met de voorgestelde maatregelen de greenport kan overleven. Zij zou voorzichtig willen zijn met het bijstellen van ambities. Zij heeft de indruk dat er hier en daar innovatieproefprojecten worden uitgevoerd, maar dat het nog niet zover is dat op korte termijn 50% van de noodzakelijke maatregelen kan worden uitgevoerd.

Uit de berekeningen die zijn gemaakt, maakt zij op dat een collectieve aanpak onvoldoende is om de wateropgave uit te voeren. Zij gaat ermee akkoord dat dan ook wordt bekeken in hoeverre individuele oplossingen soelaas bieden. Die ziet zij wel als aanvulling op collectieve oplossingen. Het is haar niet duidelijk of nu echt wordt gekozen voor het om niet overdragen van grond en waarom. Ook is niet duidelijk wat met de eigendom gebeurt of dat erfpachtconstructies noodzakelijk zijn. Ten slotte vraagt zij of behalve de zienswijze van de LTO er nog andere zienswijzen zijn die een ander licht op het plan kunnen werpen.

De voorzitter voert aan dat de Kaderrichtlijn Water op de boezems is gericht en niet op de polders. Het plan heeft vooral betrekking op de polders. Voor de waterberging zijn dat twee gescheiden trajecten. De boezems en de oevers ervan worden via het water onderhouden. Een van de hoofdpunten van de greenportvisie is de groen-blauwe dooradering, om een sterk glastuinbouwgebied te behouden, maar ook een groene dooradering. In het boezemgebied moet daarvoor een stukje tussen de Poelzone en Wateringen nog ingevuld worden.

Bij wijze van voorbeeld zet hij uiteen dat als een bedrijf een hogere kas wil bouwen dan in het bestemmingsplan staat of een tuincentrum van een glastuinbouwbedrijf maakt, het perceel waarop dat gebeurt wordt bekeken. Op dat perceel moet 325 m³ per hectare worden gecreëerd. Is dat er al, dan hoeft er niets te worden gedaan. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de eerste-fasemaatregel (historisch bergingstekort) is uitgevoerd. Als bij een collectieve aanpak restgronden beschikbaar komen, kan er over het hele peilgebied worden gerekend. Als er een waterbank is, kan dan onderling worden geschoven. Wie een tekort heeft, stort bij en wie een overschot heeft, ontvangt. In principe draagt iedereen op de langere termijn naar verhouding bij. Zou het via de watertoets gaan, dan moet iedereen zijn problemen zelf oplossen. In het bestemmingsplan moet worden uitgewerkt hoeveel kubieke meter voor elk perceel nog moet worden gecreëerd. De heer Hofman bepleit dat vooraf planmatig een beeld wordt geschetst van wat nodig is. Gemeente en waterschap moeten dat gezamenlijk doen. De voorzitter zegt dat het nog niet zover is. De heer Van der Burg zegt dat in een waterstructuurvisie kan worden aangegeven in welke hoek van een polder ruimte wordt gezocht. De heer Hofman constateert dat de structuurvisie dan moet worden geïmplementeerd in de bestemmingsplannen. De voorzitter zegt dat dit de bedoeling is.

De ene gemeente moet natuurlijk niet proberen haar problemen in een andere gemeente te laten oplossen. Alleen als men samen tot een goede oplossing kan komen is dat mogelijk. De heer Van Vliet vindt dat dan in het waterplan op de desbetreffende punten moet worden aangegeven dat er overleg is geweest, anders wordt een oplossing gepresenteerd die er uiteindelijk niet komt. De voorzitter zegt dat dan even moet worden nagegaan of dat wel zo concreet gebeurt.

De heer Van der Burg verzekert dat DSM geen grondwater onttrekt aan de freatische laag. Kwantitatieve effecten van de stopzetting zullen zeer beperkt zijn, maar er kunnen wel effecten van kwalitatieve aard zijn. Er zijn cirkels rond de DSM getrokken die als risicogebieden zijn aangeduid. De heer Van Vliet zegt dat het niet zo eenvoudig is. Hij veronderstelt dat gebieden zijn aangeduid op grond van grondsoort, bodemgesteldheid enz. Het is vaak een ovaal vlak, dat niets met de put te maken heeft. De voorzitter zegt dat er overleg over wordt gevoerd met DSM.

Getracht wordt de vragen van LTO Glaskracht zo goed mogelijk te beantwoorden. De opmerkingen van LTO zijn kritischer dan die van de meeste andere inzenders van zienswijzen. In woongebieden is het vaak wat eenvoudiger om ruimte voor de wateropgave beschikbaar te krijgen dan in het glastuinbouwgebied. De opgave in Westland is heel groot. De kosten ervan kunnen niet alleen door de 100.000 bewoners en de bedrijven daar gedragen worden. De heer Van der Ende suggereert om de afschrijving van de kapitaalslasten van 15 naar 25 jaar te brengen, omdat de investeringen voor een langere termijn dan 15 jaar plaatsvinden. Hij vraagt om een onderbouwing van de termijn. Hij voegt daaraan toe dat het probleem van de wateroverlast in stedelijk gebied en dat van de boezem door financiering van heel Delfland zijn opgelost. De financiering kan nu niet uitsluitend van de polders verlangd worden. Hij beseft dat de oplossing niet vandaag aangedragen kan worden.

De voorzitter zet uiteen dat de post van 105 mln. voor grondaankopen is gebaseerd op een prijs van € 85 per m². Worden de waterbergingen aangelegd op de manier waarop Delfland dat altijd heeft gedaan, dan kosten de graafwerkzaamheden € 110 mln. Hij vermoedt dat door samenwerking en creatieve oplossingen die kosten aanzienlijk gedrukt kunnen worden. Onder een collectieve oplossing verstaat hij dat een regeling wordt gemaakt waarbij ieder zijn deel inbrengt om gronden die daarvoor geschikt zijn te benutten voor waterberging. De heer Zuidgeest meent dat de opgave die de gemeenten hebben collectief wordt betaald. De voorzitter zegt dat dit niet zonder meer het geval is. De heer Hofman ondersteunt het idee van de gezamenlijkheid, maar vindt het cruciaal dat de gemeente dan ook zijn deel inbrengt.

De heer Van der Burg wijst erop dat in de VV nog niet een waterplan is gepasseerd waarbij Delfland zelf alle kosten heeft gedragen. In alle plannen is het usance geweest dat de betrokken gemeente(n) en eventueel de tuinbouw bijdragen. Het hoogheemraadschap voert de watertoets uit. Eigenlijk moet de gemeente zorgen dat de wateropgave dan verdeeld wordt. De gemeente Westland heeft op de meeste punten geen eigen grond, maar voert wel wat projecten uit met projectontwikkelaars. Dat levert 60.000 m³ op. Binnen de gemeente bevindt zich 2500 ha. glastuinbouw, bedrijventerreinen, die geen cent oplevert, want er wordt geen OZB op kassen

geheven. De gemeente doet wat zij kan, bijvoorbeeld aan de riolering, maar haar mogelijkheden zijn beperkt. Als straks de Binckhorst in Den Haag of de Plaspoelpolder in Rijswijk wordt geherstructureerd, betaalt Delfland daar geen cent aan. Waarom moet de tuinbouw in Westland dan niet bijdragen, als Delfland bereid is er 100 mln. in te stoppen? Omdat Westland in een lastig parket zit, was Delfland bereid de gesprekken met de sector mede te voeren. Als nu een slag met de herstructurering kan worden gemaakt, is het Westland een stuk veiliger en is men er voor 30 jaar vanaf. Als de gemeente de waterstructuurvisie onderschrijft, kan Delfland de water-toetsen evenwichtiger uitvoeren en hoeft dat niet voor kleine gebiedjes te gebeuren.

Er zijn aanzienlijke verschillen tussen de tuinbouwbedrijven. Sommige bedrijven in Westland willen dat de herstructurering snel plaatsvindt. In Oostland zijn nieuwe tuinbouwgebieden, waar de tuinders alles betaald hebben, die niet willen meebetalen aan een hogere tuinbouwheffing. Delfland blijft weg van die disputen. Het Waterplan Westland kost 300 mln., waarvan Delfland meer dan de helft zal betalen. Dat is een zeer onevenwichtig plaatje ten opzichte van de rest van Delfland. De heer Van der Ende zal ook zeker niet bepleiten dat Delfland meer bijdraagt. Hij vraagt zich vooral af of de kosten reëel zijn. Als hij over de collectiviteit spreekt, denkt hij aan de tuinbouwsector en niet direct aan Delfland. De gemeente zal misschien meer moeten regisseren. De heer Van der Burg hoort nog niet veel over de collectiviteit van de tuinbouwsector zelf. Er moet een evenwichtig lastenverdeling komen. Dat is in handen van de gemeente.

De voorzitter is zich ervan bewust dat met de zoetwaterleiding vanuit het Brielse Meer heel voorzichtig moet worden omgegaan. De verdeling van verantwoordelijkheden voor het grondwater is nog onderwerp van discussie. Voor de riooloverstorten moet samen met de gemeente tot een oplossing worden gekomen. Kelders onder kassen zijn twee tot drie keer duurder dan open waterbergingen. Hij betwijfelt of ondernemers bereid zijn die te bouwen. De heer De Jong bespeurt bij Delfland weinig bereidheid om mee te denken over innovatieve ideeën. Hij noemt verschillende ideeën waarnaar zijns inziens eens goed gekeken zou moeten worden. Zijns inziens valt daarmee heel veel te winnen. De voorzitter staat hier helemaal niet afwijzend tegenover, maar dergelijke ideeën zijn nog nooit aan het bestuur voorgelegd. De heer Van Vliet is bang dat hierover geen goede communicatie aanwezig is tussen uitvoerende dienst en bestuur. De heer Van der Burg memoreert dat na het halfjaarlijks overleg met LTO is afgesproken dat er een groepje van LTO en Delfland met innovatieve ideeën aan de slag zou gaan. De sector is toen gevraagd om met ideeën te komen, zodat het hoogheemraadschap kan vaststellen wat wel of niet toelaatbaar is en hoe ideeën gewaardeerd moeten worden. De voorzitter verwacht niet veel van een bijzondere keur, maar is bereid daar nog eens naar te kijken. Waar binnen vijf à tien jaar woningbouw komt gaat Delfland niet investeren in waterberging. Ondernemers zullen daar ook niet bereid zijn grond voor waterberging beschikbaar te stellen. Het Waterkader Haaglanden en het Regionaal Bestuursakkoord Water zijn in de Verenigde Vergadering behandeld. De heer Van der Burg vult aan dat de gemeente zich daarin verplicht zich maximaal in te spannen om gronden in te brengen of vrij te spelen.

De voorzitter merkt vervolgens op dat met het om niet inbrengen van grond voor waterberging de eigendom van de grond niet wordt overgedragen. Kadastraal gaat er geen meter van de eigendom af. Het waterplan zal in september of oktober aan de Verenigde Vergadering worden voorgelegd. Het college is altijd bereid om tussentijds te antwoorden op vragen en opmerkingen.

Sluiting: 17.40 uur

Aldus vastgesteld in de vergadering [van 5 november 2008](#)

de Secretaris,

de Voorzitter,

mevrouw J.J. Lieve

J.G.P. Verbeek

ACTIEPUNTENLIJST AFDELING WESTLAND

ter behandeling in vergadering van 5 november 2008

	AFSPRAAK	ACTIE	GEREED
Pt.	Vergadering 23 oktober 2007 en Vergadering 20 mei 2008		
2.	<i>CD/ROM Waterplan Westland</i> Zodra de CD/ROM beschikbaar is deze - zoals oktober 2007 is toegezegd - toesturen aan de leden van de afdeling Westland en de schouwmeesters in het gebied.	(B&O/WRO)	De CD/ROM wordt na vaststelling waterplan Westland verstuurd. ✓
2.	<i>Waterberging Oranjepolder bij Maasdijk</i> In notulen van 20 mei 2008 de stand van zaken realisatie (extra) waterberging in de Oranjepolder opnemen.	(B&O/WRO)	Zie voetnoot 1 in concept-notulen 20 mei 2008. ✓
Pt.	Vergadering 20 mei 2008		
4.c.	<i>Specifieke keur voor kwetsbare gebieden?</i> Resultaten onderzoek naar de eerdere suggestie van VV-lid Hofman opnemen in de notulen van de afdeling Westland d.d. 20 mei 2008.	(V&H/Keurbeheer)	Zie voetnoot 2 in concept-notulen 20 mei 2008. ✓
4.d.	<i>Oranjebuitenpolder</i> Onderwerp agenderen voor behandeling in een volgende vergadering van de afdeling Westland.	(B&O/WRO)	Zie agendapunt 3 van de vergadering van 5 november 2008. ✓
4.e.	<i>Rapportage najaarschouw 2007</i> Ter informatie aan schouwmeesters sturen.	(V&H/schouw)	Verzending mei 2008. ✓
6.	<i>Waternatuurkansenkaart Delfland 2008</i> Naar aanleiding van de reactie van de afdeling Westland op de Waternatuurkansenkaart het college adviseren over het voorstel aan de Verenigde Vergadering.	(B&O/WSK)	Zie agendering voor VV van 3 juli 2008. ✓
7	<i>Voortgang Waterplan Westland</i> Voor de zomervakantie 2008 ter behandeling agenderen in een extra/ingelaste vergadering van de afdeling Westland over de waterplannen. Het onderwerp is 20 mei jl. aangehouden.	(B&O/WRO)	Afgedaan met de vergadering van 8 juli 2008. ✓
8	<i>Voortgang Waterplan Hoek van Holland</i> Voor de zomervakantie 2008 ter behandeling agenderen in een extra/ingelaste vergadering van de afdeling Westland over de waterplannen. Het onderwerp is 20 mei jl. aangehouden.	(B&O/WRO)	Afgedaan met de vergadering van 8 juli 2008. ✓
9	<i>Oude Campspolder, beheer inlaat uit Hoefpolder</i> Uitzoeken wie waarom gaat over de inlaat. En de uitkomst hiervan in de notulen van de afdeling Westland d.d. 20 mei 2008 opnemen.	(OWB/peilbeheer)	Zie voetnoot 3 in concept-notulen 20 mei 2008. ✓

	AFSPRAAK	ACTIE	GEREED
12	<i>Fietsexcursie afdeling Westland</i> Organiseren van de excursie van de afdeling door Hoek van Holland op 20 (of 27) september 2008 (en uitnodigen deelraad).	(B&O/afd.Westland)	Wegens gebrek aan deelnemers is excursie vervallen. ✓
13	<i>Rondvraag van de heer De Jong over de wateropgave in Hoogeland</i> Via notulen beantwoorden van de vraag of aan de wateropgave die bij het boezemgebied Hoogeland hoort kan worden voldaan. Dit gelet de nieuwbouw voor scholen tegenover het politiebureau in het Hoogeland.	(B&O/WRO)	Zie voetnoot 4 in concept-notulen 20 mei 2008 ✓
Pt.	Voorzetting vergadering 20 mei op 8 juli 2008		
8.	<i>Gevolgen plantengroei (bladval bomen en ecologische oevers) voor waterkwaliteit en onderhoud boezem</i> Agenderen voor de volgende afdelingsvergadering: de bespreking in aanwezigheid van iemand van Operationeel Waterbeheer.	(BO & OWB)	Zie agendapunt 7 van de vergadering van 5 november 2008. ✓
8.	<i>Regeling afvalwater uit de stort tijdens het rijpingsproces?</i> Via notulen beantwoorden van de vraag die de heer De Jong heeft gesteld naar aanleiding van de afvoer van water van de baggerlocatie op het kaartje in bijlage II (visie nota Waterplan Hoek van Holland).	(B&O/WRO ism V&H/EB)	nog niet gereed medio oktober 2008, zie voetnoot 1 in concept-notulen 8 juli 2008, ter vergadering aanvullen.
8.	<i>Verwijzing naar 'infiltratie' in gebiedsaanpak Hoek van Holland</i> Via notulen informeren over de (on)mogelijkheden van infiltratie in het gebied van Hoek van Holland, of anders deze in de volgende fase bij het maatregelenpakket Waterplan Hoek van Holland opnemen.	(BO/WRO)	Wordt betrokken bij maatregelenpakket.
8.	<i>CAD-systeem Hoek van Holland</i> Zo mogelijk via notulen beantwoorden van de vraag van mevrouw Engels over het moment van complete aansluiting op het CAD-systeem.	(BO/WSK)	Zie voetnoot 2 in concept-notulen 8 juli 2008 ✓
7.	<i>Burgemeente(n) in relatie tot Waterplan Westland</i> Ter beantwoording van de vraag van de heer Van Vliet zal worden nagegaan of er overleg met de burgemeente(n) overleg is geweest over de in het Waterplan Westland aangedragen oplossingen (vanuit hun gebied).	(BO/WRO)	Zie voetnoot 3 in concept-notulen 8 juli 2008 ✓

NOTA

Aan de besturen van afdeling:

Oostland : d.d.
Haagland: d.d.
Westland : d.d. 5 november 2008
Midden Delfland en Waterweg: d.d.

Ons kenmerk : 720089

Bijlage(n) : 3

Datum : 17 oktober 2008

Beslissing : Informatief

Onderwerp: Mededelingen en ingekomen stukken

4.a. Voortgang Waterplan Westland
(mondeling)

4.b. Voortgang Waterplan Hoek van Holland
(mondeling)

4.c. Oranje(buiten)polder

4.d. Peilbesluit Boschpolder

4.e. Voorkeursmaatregelen polder Staalduinen

4.f. Waalblok waterbergingsmaatregelen
(mondeling)

- Informatieavond "verbreden Vlotwatering", 3 november 2008 in Monster.
- Informatieavond afdeling Westland, 5 november 2008 in Monster.
- CDROM Waterplan Westland (separaat voor bestuursleden bijgevoegd)

NOTA

Aan de besturen van afdeling:

Oostland : d.d.
Haagland: d.d.
Westland : d.d. 5 november 2008
Midden Delfland en Waterweg: d.d.

Ons kenmerk : 719808 4.C

Bijlage(n) : 0

Datum : 9 oktober 2008

Beslissing : informatief

Onderwerp: Stand van zaken herinrichting Oranjevlietpolder

Hierbij ontvangt een toelichting op de plannen voor de herinrichting van de Oranjevlietpolder, de kansen en aandachtspunten die zich voor Delfland binnen deze ontwikkelingen voordoen en de afspraken die Delfland daarover met de gemeente Rotterdam maakt.

Hoogachtend,

Marleen de Jong

1. Inleiding

De Oranjevlietpolder in de gemeente Rotterdam, deelgemeente Hoek van Holland, wordt heringericht tot natuur- en recreatiegebied. Voor deze herinrichting heeft de gemeente een concept-Masterplan opgesteld. Delfland is betrokken bij het opstellen van dit concept-Masterplan en verantwoordelijk voor een aantal maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit.

Het boezemland Oude Spui (dat onderdeel uitmaakt van de herinrichtingsplannen voor de Oranjevlietpolder) biedt kansen voor de aanleg van waterberging ten behoeve van de 2^e fase wateropgave van de Oranjevlietpolder, gelegen binnen de gemeentegrenzen van Westland. Delfland heeft aangegeven in overleg met de gemeente Westland te onderzoeken of en hoe de daarvoor benodigde gronden aangekocht kunnen worden.

De afspraken over de herinrichting wil de gemeente Rotterdam vastleggen in een uitvoeringsovereenkomst, waarin Delfland één van de partijen is. In voorliggende notitie wordt een toelichting gegeven op het concept-Masterplan alsmede de afspraken in de uitvoeringsovereenkomst en het vervolgproces.

2. Concept-Masterplan

Het concept-masterplan voor de Oranjevlietpolder bevat het volgende programma:

- natuurontwikkelingszone (EHS 88 ha met natuurdoeltypen uit Natuurgebiedsplan Delf- en Haaglanden);
- recreatie en bos (173 ha inclusief de Oranjevlietplassen), waarbinnen:
 - een ruimte reservering voor een grootschalige recreatieve voorziening, inclusief parkeren (circa 40 ha);
 - ruimte voor wonen in het groen (max. 6 ha en 30 woningen).

Enkele belangrijke aandachtspunten in het plan zijn:

- In het gebied wordt gestreefd naar een (zwak)brakwatermilieu. Op dit moment zijn er een aantal redenen om het gebied nog niet als een brakwatersysteem in te richten:
 - Het ontbreken van voldoende financiële middelen
 - Nog niet alle gronden zijn verworven, er zijn nog meerdere functies in het gebied aanwezig
 - Er nog onduidelijkheid over de mogelijke effecten van brakwater op de omgeving.Het gebied wordt nu zodanig ingericht dat brakwater op termijn mogelijk blijft.
- Er wordt een waterplan opgesteld voor de Oranjevlietpolder, naast een MER, bestemmingsplan en inrichtingsplan. Hierin zullen de mogelijke effecten van brakwater op de omgeving worden meegenomen.
- Delfland zal financieel bijdragen aan het afkoppelen van de Oranjevlietpolder van de Oranjevlietpolder en onderzoeken of het boezemland Oude Spui gedeeltelijk kan worden gebruikt als waterbergingslocatie voor de Oranjevlietpolder.
- Het toekomstige beheer wordt gedaan door de gemeente Rotterdam, Delfland, de deelgemeente Hoek van Holland en de Stichting Zuid-Hollands Landschap. Hiervoor wordt een beheersvisie en een samenwerkingsovereenkomst opgesteld.

3. Beoogde afspraken

De afspraken die de gemeente Rotterdam met Delfland wil maken betreffen:

- Financiering door Delfland van het afkoppelen van de Oranjevlietpolder van de Oranjevlietpolder. Hierdoor wordt het mogelijk om de gewenste waterkwaliteit in het natuurgebied (onderdeel van de Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur) te realiseren;
- Onderzoek naar de effecten op de omgeving van een mogelijk op termijn te realiseren brakwatermilieu;
- Onderzoeken van de mogelijkheid van de aanleg van waterberging in het boezemland Oude Spui ten behoeve van de 2e fase wateropgave van de Oranjevlietpolder, in overleg met de gemeente Westland.

Het beoogde effect van deze afspraken is:

- Het verbeteren van de waterkwaliteit in de Oranjevouterpolder door afkoppelen van het watersysteem van de Oranjepolder. O.a. hierdoor kan 88 ha Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur worden gerealiseerd;
- Het voorkomen van negatieve effecten op de omgeving van een eventueel in de toekomst te realiseren brakwatermilieu in de Oranjevouterpolder;
- Het maken van afspraken voor de aanleg van waterberging ten behoeve van de 2e fase wateropgave van de Oranjepolder, tegen lagere maatschappelijke kosten en op kortere termijn dan in de Oranjepolder zelf.

4. Uitvoeringsovereenkomst

De afspraken over de herinrichting wil de gemeente Rotterdam vastleggen in een uitvoeringsovereenkomst, waarin Delfland belang heeft bij de volgende afspraken.

1. Voor het realiseren van de Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur in de Oranjevouterpolder is het nodig om de huidige interactie tussen het water van de Oranjepolder en de Oranjevouterpolder stop te zetten. Hierdoor zal de waterkwaliteit in de Oranjevouterpolder niet meer negatief beïnvloed worden door water uit de Oranjepolder. Loskoppelen van de Oranjepolder van de Oranjevouterpolder kan door het realiseren van een nieuwe afvoerroute van de Oranjepolder.

De gemeente Rotterdam heeft Delfland gevraagd om de kosten voor de maatregelen te financieren. Het definitieve bedrag is nog onderwerp van discussie. Zodra dit bekend is, zal het college en indien noodzakelijk de VV worden gevraagd het beoogde bedrag vrij te maken. Er worden afspraken over het ontwerp en de uitvoering van de maatregelen gemaakt tussen de gemeente en Delfland.

2. De beoogde natuurdoelstelling is op lange termijn een brakwatermilieu. Delfland heeft in haar brief van 8 augustus 2000 aan de provincie meegedeeld dat wij onder nadrukkelijke voorwaarden instemmen met de voorkeur van de Provincie Zuid-Holland om binnen de Oranjevouterpolder een (zwak)brakwatersysteem te ontwikkelen. De voorwaarden hebben betrekking op het tegengaan van extra verzilting van het omliggende oppervlaktewater, rekening houdende met de bergingscapaciteit ten behoeve van de gehele Oranjepolder en de garanties ten aanzien van de veiligheid van het beheersgebied. Er dient daarom eerst onderzoek te worden uitgevoerd naar de effecten van een brakwatermilieu op de omgeving. Bij vaststelling van Waterplan 2 Rotterdam in september 2007 is met de VV afgesproken dat een plan van aanpak naar dit onderzoek aan de afdelingsbesturen van Westland en Midden-Delfland zal worden voorgelegd.

In de uitvoeringsovereenkomst is opgenomen dat de partijen een onderzoek hiernaar uitvoeren. Delfland zal vooralsnog geen financiële bijdrage doen in maatregelen ter verbraking van het watersysteem.

3. Het boezemland Oude Spui maakt onderdeel uit van de plannen rondom de herinrichting van de Oranjevouterpolder. Binnen het boezemland Oude Spui bestaat de mogelijkheid voor de aanleg van waterberging ten behoeve van de 2^e fase wateropgave van de Oranjepolder, gelegen binnen de grenzen van de gemeente Westland. De gemeente Rotterdam heeft Delfland gevraagd om aan te geven of zij gronden aan wil kopen in het boezemland Oude Spui ten behoeve van waterberging. Onderzoek heeft uitgewezen dat dit waterhuishoudkundig gezien mogelijk is en gelijkwaardig aan waterberging in de Oranjepolder. Voordelen van waterberging in het boezemland Oude Spui zijn:
 - a. Waterhuishoudkundig gezien zijn er minder ingrepen nodig in de dichtbebouwde Oranjepolder.
 - b. De maatschappelijke kosten zijn naar verwachting lager dan bij het realiseren van de totale bergingsopgave in de Oranjepolder zelf.
 - c. De benodigde bergingsopgave kan sneller worden gerealiseerd.

De afspraak dat Delfland onderzoekt of het boezemland Oude Spui gebruikt kan worden als waterbergingslocatie voor de Oranjepolder is opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst. De gemeente en de provincie zullen in de definitieve overeenkomst opnemen dat Delfland medio 2009 een beslissing heeft genomen over het al dan niet gebruiken van het boezemland Oude Spui als waterbergingslocatie.

5. Vervolgproces

Het vervolgproces bestaat uit het tekenen van de uitvoeringsovereenkomst in oktober/november 2008. Daarnaast wordt een verkenning uitgevoerd naar het afsprakenkader voor de aankoop en financiering van de aanleg van waterberging ten behoeve van de 2^e fase wateropgave van de Oranjepolder. Dit tegen lagere maatschappelijke kosten en op kortere termijn dan in de Oranjepolder zelf. Hiermee wordt eveneens invulling gegeven aan de FES Proeftuin Oranjepolder in het kader van Waterkader Haaglanden.

NOTA

Aan de besturen van afdeling:

Oostland : d.d.
Haagland: d.d.
Westland : d.d. 5 november 2008
Midden Delfland en Waterweg: d.d.

Ons kenmerk : 719843 4.d
Bijlage(n) : 0

Datum : 16 oktober 2008
Beslissing : Informatief

Onderwerp: Peilbesluit Boschpolder

Binnenkort start de procedure rond het peilbesluit Boschpolder. Om de gebiedskennis en het draagvlak van het afdelingsbestuur Westland hierin mee te kunnen nemen, is er begin november een schriftelijke consultatie van de afdelingsleden gepland. U krijgt dan twee weken de tijd om hierop (eveneens schriftelijk) te reageren: een advies of opmerkingen en aanvullingen te geven.

Pas na het verstrijken van deze reactietermijn voor het afdelingsbestuur zal het peilbesluit worden geagendeerd voor besluitvorming in het college van D&H. Hierna is het college wettelijk verplicht het besluit ter inzage te leggen. Tijdens deze terinzagelegging zal een bewonersinformatieavond worden georganiseerd. Via de gebruikelijke weg zullen de VV-leden hierover worden geïnformeerd.

Deze aanpak is juridisch geoorloofd en hierdoor loopt de procedure peilbesluit Boschpolder geen vertragingen op als gevolg van de waterschapsverkiezingen.

Hoogachtend,

Sonja Kooiman

NOTA

Aan de besturen van afdeling:

Oostland : d.d.
Haagland: d.d.
Westland : d.d. 5 november 2008
Midden Delfland en Waterweg: d.d.

Ons kenmerk : 719790 4.e

Bijlage(n) : 1

Datum : 16 oktober 2008

Beslissing : Informatief

Onderwerp: Voorkeursmaatregelen polder Staalduinen

Hierbij ontvangt u ter informatie het VV-voorstel voor het vaststellen van de maatregelen voor de polder Staalduinen. Dit voorstel staat ter besluitvorming geagendeerd voor de VV-vergadering van 18 december 2008.

Dit voorstel wordt tevens voor advies voorgelegd aan de commissies Financiën en Waterbeheer.

In de bijlage van het voorstel staan de resultaten van het onderzoek en de voorgestelde voorkeursmaatregelen.

Hoogachtend,

Jaap den Dulk

Hoogheemraadschap van Delfland

Begroting 2009

Beleidsveld:
Aard voorstel: Besluitvormend

Vergaderdatum: 20 november 2008
Agendapunt:
Kenmerk VV: 706188
Aantal bijlagen: 2

Aan de verenigde vergadering van Delfland,

Ontwerpbesluit:

- I. De begroting voor 2009 tot een totaal van € 231,8 miljoen aan kosten en € 194,0 miljoen aan inkomsten vast te stellen;
- II. In te stemmen met nieuwe investeringsplannen van € 500 miljoen en de daarbij behorende kredieten voor 2009 van € 500 miljoen, zoals in de bijgevoegde vertrouwelijke bijlage is gespecificeerd.

Probleemstelling:

Als onderdeel van de P&C-cyclus moet de begroting voor 2009 worden vastgesteld.

Beoogd effect:

Vastgestelde begroting voor 2009.

Inleiding

Hierbij wordt u de begroting voor 2009 ter vaststelling voorgelegd.

Kader

Het kader wordt gevormd door:

- 1 Het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 30 september 2008, kenmerk 714802;
- 2 Het advies van de commissies Waterbeheer, Bestuur en Organisatie en Financiën;
- 3 De artikelen 99 tot en met 104 van de Waterschapswet.

Toelichting exploitatie

De begroting sluit op een negatief saldo van 37,8 miljoen euro, als volgt te specificeren:

Saldo watersysteem	- 5,0 miljoen
Saldo waterzuivering	- <u>32,8 miljoen</u>
	- 37,8 miljoen

Toelichting investeringen

Uw vergadering wordt gevraagd een besluit te nemen voor wat betreft de mutaties in het investeringsplan en –krediet. In een aparte bijlage is het één en ander uitgewerkt op investeringsniveau.

Risico's en beheersmaatregelen

Een overzicht van de actuele risico's is opgenomen in de begroting.

Personele en organisatorische consequenties

Uw vergadering wordt gevraagd in te stemmen met een formatie uitbreiding van **18,8 fte.**

Overige consequenties

Geen.

Besluitvormingstraject/vervolgtraject en communicatie

Geen.

Bijlage(n)

1. Beleidsbegroting 2009.
2. Staat van nieuwe investeringen.

Advies

Over dit voorstel is advies gevraagd aan de commissies Waterbeheer, Bestuur en Organisatie en Financiën.

Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland,
de Secretaris,

de Dijkgraaf,

mevr. A. Boomsma

mr. M.A.P. van Haersma Buma

Hoogheemraadschap van Delfland

Begroting 2009

Kenmerk VV: 706188
Beleidsveld:

Vergaderdatum: 20 november 2008
Agendapunt:

De verenigde vergadering van Delfland,

gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van d.d. 30 september 2008,
kenmerk 714802;

gelezen het advies van de commissies Waterbeheer, Bestuur en Organisatie en Financiën;

gelet op de artikelen 99 tot en met 104 van de Waterschapswet.

BESLUIT

- I. De begroting voor 2009 tot een totaal van € 231,8 miljoen aan kosten en € 194,0 miljoen aan inkomsten vast te stellen;
- II. In te stemmen met nieuwe investeringsplannen van € 9,5 miljoen en de daarbij behorende kredieten voor 2009 van € 3,8 miljoen, zoals in de bijgevoegde vertrouwelijke bijlage is gespecificeerd.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 20 november 2008.

De Verenigde Vergadering voornoemd,
de Secretaris,

de Voorzitter,

mevr. A. Boomsma

mr. M.A.P. van Haersma Buma

Hoogheemraadschap van Delfland

Begroting 2009

Kenmerk VV: 706188

Vergaderdatum: 20 november 2008
Agendapunt:

KERNBOODSCHAP

(tekst komt nog van Communicatie)

NOTAAan de besturen van afdeling:

Oostland : d.d. 30 oktober 2008
Haagland: d.d. 27 oktober 2008
Westland : d.d. **5 november 2008**
Midden Delfland en Waterweg: d.d. 30 oktober 2008

Ons kenmerk : 714799

Bijlage(n) : 1

Datum : 17 oktober 2008

Beslissing : Advisering

Onderwerp: Begroting 2009

De stukken voor de Begroting van 2009 zijn los bijgevoegd. Ze worden slechts éénmaal verstrekt en zijn tevens bedoeld voor de commissievergaderingen op 4 november 2008 en de bijeenkomst van de verenigde vergadering van 20 november 2008. De inhoudelijke behandeling van de Begroting vindt plaats in de commissies en in de verenigde vergadering.

Aan de hand van (investerings)projecten wordt de begroting in de betreffende afdeling behandeld. Zie de gebiedskaart van de afdeling Westland hierna.

¹NOTA

Aan de besturen van afdeling:

Oostland : d.d. 30 oktober 2008
Haagland: d.d. 27 oktober 2008
Westland : **d.d. 5 november 2008**
Midden Delfland en Waterweg: d.d. 30 oktober 2008

Ons kenmerk : 719750 6
Bijlage(n) : 2

Datum : 15 oktober 2008
Beslissing : Adviseren

Onderwerp: Ontwerp-waterbeheerplan 2010-2015

Delfland dient wettelijk iedere 6 jaar een waterbeheerplan vast te stellen. Het huidige waterbeheerplan loopt tot eind 2009. Voor de periode 2010-2015 dient een nieuw, vierde waterbeheerplan te worden vastgesteld. Uitgangspunt is dat Delfland in het waterbeheerplan 2010-2015 haar ambities beschrijft, deze uitwerkt in een uitvoeringsprogramma en de financiële consequenties hiervan inzichtelijk maakt. Ten behoeve van het Waterbeheerplan 2010-2015 moeten keuzes worden gemaakt. Ter ondersteuning van het maken van die keuzes heeft uw vergadering op 3 juli 2008 de Strategienota 'Keuzes maken, kansen benutten' vastgesteld. Deze Strategienota heeft de basis gelegd van de gemaakte keuzes in, en de verdere uitwerking van het waterbeheerplan 2010-2015.

In de Verenigde Vergadering van 20 november 2008 staat het ontwerp-waterbeheerplan geagendeerd met als gevraagd besluit het ontwerp-waterbeheerplan 2010-2015 vast te stellen ten behoeve van de inspraakprocedure. Het ontwerp-waterbeheerplan ontvangt u op korte termijn met de reguliere zending voor de VV van 20 november 2008 en in ieder geval nog vóór uw afdelingsvergadering.

Het ontwerp-waterbeheerplan staat geagendeerd voor uw afdelingsvergadering. Ten behoeve van deze vergadering ontvangt u hiertoe alvast de inhoudsopgave en hoofdstuk 10 van het plan. In hoofdstuk 10 is het beheergebied van Delfland onderverdeeld in 5 deelgebieden; Haagland, Westland, Midden-Delfland, Oostland en Waterweg. Per deelgebied wordt nader ingegaan op de karakteristiek en de ruimtelijke dynamiek, wordt de wateropgave beschreven en wordt ingegaan op synergiemogelijkheden en instrumenten. In de afdelingsvergadering zal u worden gevraagd zonodig een advies te geven aan de commissies over de regionale aspecten van het ontwerp-waterbeheerplan. Voor uw afdelingsvergadering is met name paragraaf 10.2 van belang.

Bijlagen:

1. Inhoudsopgave ontwerp-waterbeheerplan Keuzes maken, kansen benutten.
2. Hoofdstuk 10 van het ontwerp-waterbeheerplan.

¹ De vergadering van het afdelingsbestuur Westland vindt plaats na de commissiebijeenkomsten. De bijeenkomst van de VV vindt plaats op 20 november 2008. Het advies van de afdeling Westland zal worden betrokken bij de VV van 20 november 2008.

INHOUD

SAMENVATTING	1
INHOUD	7
INLEIDING	9
1.1 Waarom een nieuw Waterbeheerplan	9
1.2 Relatie met het vorige Waterbeheerplan	9
1.3 Voor wie is dit plan bedoeld	9
1.4 Relatie met andere plannen	10
1.5 Procedure en status	10
1.6 Leeswijzer	11
2 WAAR STAAT DELFLAND VOOR	12
2.1 Taakstelling	12
2.2 Missie	12
2.3 Beheergebied	12
2.4 Watersysteem	13
3 WAT KOMT ER OP DELFLAND AF	16
3.1 Het klimaat verandert	16
3.2 Zoetwatervoorziening	17
3.3 Het beheergebied verandert	18
3.4 Ontwikkelingen in wet- en regelgeving	19
3.5 Wat betekenen de ontwikkelingen voor Delfland	21
4 AMBITIES EN AANPAK OP HOOFDLIJNEN	22
4.1 Ambities	22
4.2 Aanpak	23
4.3 Uitwerking in concrete resultaten en maatregelen	27
5 SCHOON WATER	28
5.1 Taakstelling	29
5.2 Ontwikkelingen en trends	29
5.3 Waterkwaliteitsdoelen	32
5.4 Actuele situatie	35
5.5 Ambitie en strategie	37
5.6 Resultaat	42
6 VOLDOENDE WATER	45
6.1 Taakstelling	46
6.2 Ontwikkelingen en trends	46
6.3 Doelstellingen	47
6.4 Actuele situatie	48
6.5 Voldoende water: ambitie en strategie	51
6.6 Resultaat	58
7 STEVIGE DIJKEN	62
7.1 Taakstelling	63
7.2 Ontwikkelingen en trends	63
7.3 Doelstellingen	65
7.4 Actuele situatie	66
7.5 Ambitie en strategie	69
7.6 Resultaat	72
8 GEZUIVERD AFVALWATER	74
8.1 Taakstelling	75
8.2 Ontwikkelingen en trends	75
8.3 Doelstellingen	78
8.4 Actuele situatie	78
8.5 Ambitie en strategie	81
8.6 Resultaat	85
9 OVERIGE TAKEN	87
9.1 Grondwaterbeheer	87
9.2 Nautisch beheer	90
9.3 Muskusrattenbestrijding	91
9.4 Crisisbeheersing	92

9.5	Recreatief medegebruik.....	94
9.6	Cultuurhistorie	94
10	GEBIEDSGERICHT IS INTEGRAAL KIJKEN	96
10.1	Haagland	96
10.2	Westland.....	100
10.3	Midden-Delfland	104
10.4	Oostland	108
10.5	Waterweg.....	111
11	DE INZET VAN INSTRUMENTEN.....	117
11.1	Gebiedsgericht werken	117
11.2	Communicatie.....	121
11.3	Realisatie van projecten	122
11.4	Regulering en toezicht.....	123
11.5	Kennisontwikkeling en innovatie	126
12	MONITOREN, RAPPORTEREN EN ACTUALISEREN.....	128
12.1	Monitoren van concreet geformuleerde doelen	128
12.2	Rapporteren en actualiseren	128
13	FINANCIËN	129
13.1	Introductie	129
13.2	Ontwikkeling: een nieuw belastingstelsel	129
13.3	Exploitatiekosten.....	129
13.4	Investeringen	130
13.5	Lastenontwikkeling	130
14	ORGANISATIE	133
14.1	Ontwikkeling van Delfland	133
14.2	Waar gaat Delfland naartoe	133

GEBIEDSGERICHT IS INTEGRAAL KIJKEN

Gebiedsgericht kijken betekent: kijken naar een streek met al zijn eigenschappen, eventuele knelpunten en kansen. Vervolgens zaken integraal aanpakken, samen met gemeenten en andere partners. In de Randstad is het fysiek, maatschappelijk en bestuurlijk 'druk'. Vooruitzien en samenwerken is belangrijk om ruimte te vinden voor water. Er zijn veel partijen om mee samen te werken: buurwaterschappen, provincie en gemeenten, bedrijven, LTO, terreinbeheerders, onderzoeksinstellingen, maatschappelijke organisaties en particuliere grondeigenaren.

In dit hoofdstuk wordt vanuit het ruimtegebruik en de ruimtelijke ontwikkelingen naar de wateropgaven gekeken in de verschillende gebiedsdelen van Delfland. Daarna worden de plaatjes van de sectorale hoofdstukken op elkaar gelegd. Zo ontstaat een integraal beeld van de deelgebieden van Delfland.

Delfland is onder te verdelen in vijf deelgebieden die elk een min of meer logisch afgebakend geheel zijn qua karakteristieke eigenschappen of grondgebruik. Bestuurlijke of waterhuishoudkundige grenzen spelen hier dus geen rol. Bij de beschrijving per deelgebied wordt eerst een korte karakteristiek van het gebied gegeven, met daarbij het beeld dat Delfland heeft van dat gebied over tien jaar. Dit is een algemeen beeld, niet zozeer vanuit het waterbeheer gezien. Daarna volgt een beschrijving van de samenhang tussen de belangrijkste (sectorale) wateropgaven in het gebied, en van de maatregelen waarmee Delfland die wil oplossen. Met instrumenten als watergebiedsstudies, waterplannen en gebiedsgerichte coördinatie wordt in de planperiode gebouwd aan een verdere integratie van deze opgaven. Hierdoor kunnen mogelijk sommige accenten iets verschuiven, maar aan de opgaven zoals die geformuleerd zijn, wordt niet getornd.

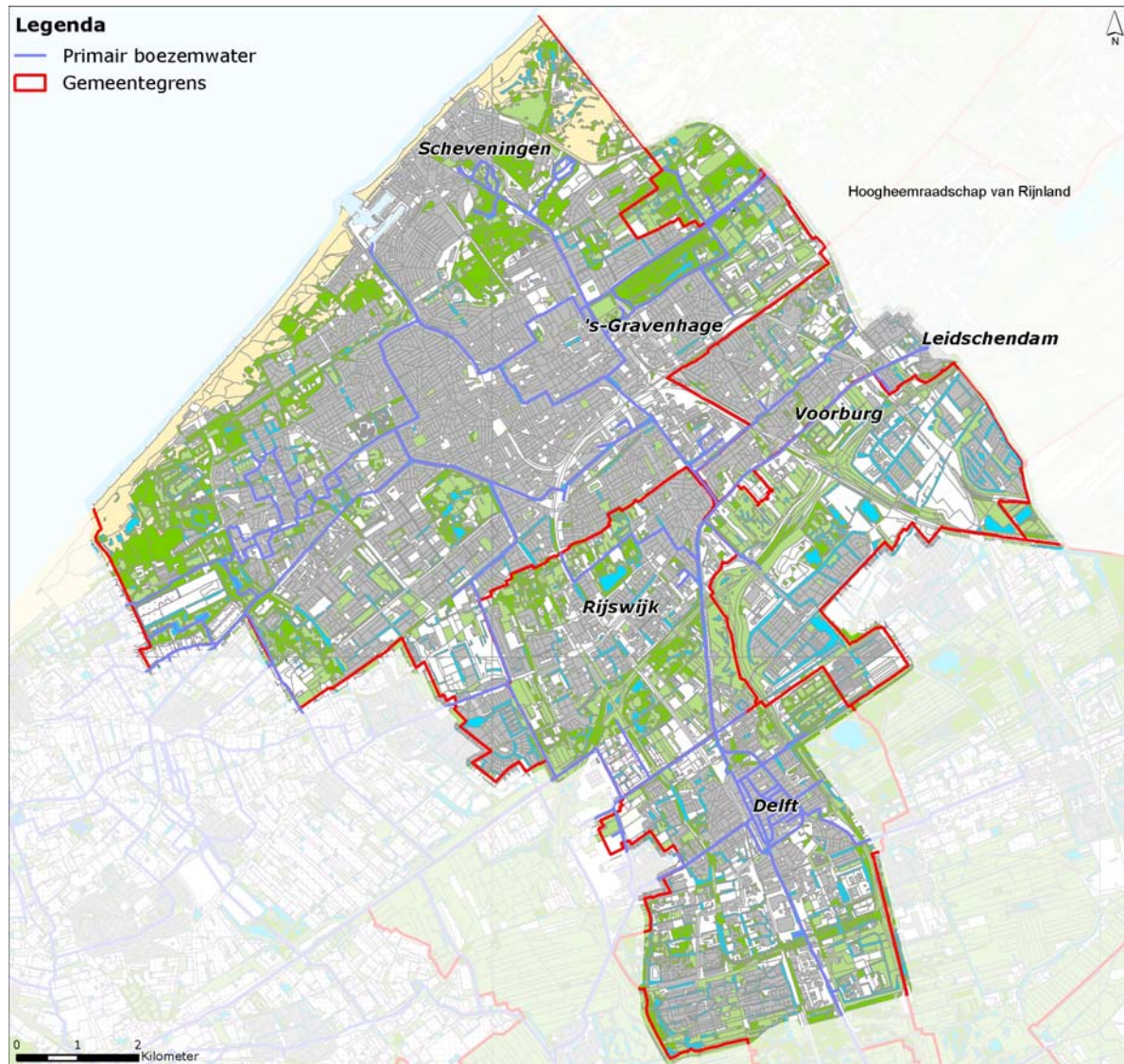
Als gevolg van de gestelde prioriteiten, zoals verwoord in de hoofdstukken 5 t/m 9 is het mogelijk dat er bijvoorbeeld in de waterplannen met de gemeenten afspraken zijn gemaakt, die wellicht niet binnen de planperiode van dit Waterbeheerplan kunnen worden ingevuld. Delfland zal in deze gevallen het gesprek met de betreffende gemeenten aangaan, om te bezien welke aanpassingen er mogelijk zijn.

De vijf deelgebieden die hieronder belicht worden zijn: Haagland, Westland, Midden-Delfland, Oostland en Waterweg.

1.1 Haagland

1.1.1 Gebiedsbeschrijving

Onder Haagland verstaan we in deze paragraaf het stedelijke gebied van de gemeenten Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk en Delft (zie figuur 10.1).

Figuur 10.1 Haagland

Karakteristiek: hoofdfunctie en belangrijke andere functies

Haagland is een uitgesproken stedelijk gebied. Het bestaat gedeeltelijk uit (hooggelegen) boezemland, tegen de kuststrook aan in de omgeving van Den Haag. Op het boezemland liggen de oude stads- en dorpskernen Scheveningen, Loosduinen, Duindorp-Vogelwijk, Den Haag-Centrum, Rijswijk, Voorburg, Leidschendam en Delft. In de grote, lagergelegen polders meer landinwaarts wordt veel nieuw gebouwd, zoals op de Vinexlocaties Ypenburg, Leidschenveen en Wateringse Veld, en worden bedrijventerreinen aangelegd. Op de grotere wateren, de Schie en de Vliet, is veel beroeps- en recreatievaart; plezierbootjes maken ook gebruik van de zijkanalen.

Het strand en de duinen zijn primaire waterkeringen en hebben als nevenfuncties recreatie en natuur, maar de bebouwing rukt steeds verder op in de richting van de zeekeringen.

Ruimtelijke dynamiek

Het stedelijke gebied is laag-dynamisch. Dat wil zeggen: ontwikkelingen vinden er plaats voor een lange periode van minimaal 50 jaar. Anderzijds: momenteel is er veel dynamiek, in die zin dat er veel oudstedelijk gebied op de schop gaat, zoals bij de herstructurering van de Transvaalwijk in Den Haag of de Bomenwijk in Delft. Gezien de woningbouwopgaven - in Den Haag alleen al komen er 20.000 woningen bij – zal het stedelijke gebied nog verder 'verdichten'. Ook in Scheveningen-Haven, waar de waterkering landinwaarts omheen loopt en de bebouwing voor een belangrijk deel buitendijks ligt, staat van alles te gebeuren, waaronder woningbouw op het vrijgekomen terrein van de Norfolk-line. Omdat daarna alles weer voor lange tijd vastligt, moet Delfland daar dus bij zijn!

Beeld van het gebied over 10 jaar

Rond 2020 zijn de verouderde stedelijke gebieden en bedrijventerreinen gedeeltelijk vernieuwd en geherstructureerd. Schoon en vuil water zijn zoveel mogelijk van elkaar gescheiden. Van het verharde oppervlak is 10-20 % afgekoppeld, waardoor de verontreiniging vanuit overstorten bijna gehalveerd is. De Vinexwijken zijn volledig gerealiseerd. Omdat de dynamiek laag is, zal dit gebied er niet zo heel anders uitzien dan in 2010. Vanwege de uitbreiding van het aantal inwoners is wel de vraag naar recreatieve mogelijkheden uitgebreid.

1.1.2 Wateropgaven 2010 - 2015

Waterkeringen

Voor de versterking van 'Zwakke' Schakel Scheveningen ligt een ontwerp klaar; dit zal in de planperiode worden uitgevoerd. Het hoogstedelijke karakter van het gebied betekent dat er veel functies op en rond de kades aanwezig zijn. Bij kadeverbeteringen moet hier rekening mee worden gehouden.

Waterkwantiteit

In Haagland moet nog ruimte gevonden worden voor het bergen van in totaal 325.000 m³ water, hiervan zal in de planperiode in ieder geval 146.000 m³ gerealiseerd worden, waarmee in elke polder 80% van de benodigde berging aanwezig is. Daarnaast kan er meer berging worden gerealiseerd als zich unieke kansen voordoen. Het grootste deel van deze opgave ligt niet in het boezemland, maar in de lager gelegen poldergebieden. De polders waar we tot 2015 in ieder geval aan de slag gaan zijn: Veen- en Binkhorstpolder, Noordpolder, Plaspoel- en Schaapweipolder, Hoge Broekpolder, Polder Vrijenban, Delft-Oost, Delft-West, Delftse Wippolder.

In de polders is er een groot verschil tussen oud- en nieuwstedelijk gebied, globaal van vóór, respectievelijk na 1995. Nieuwstedelijk is onder andere Leidschenveen, Ypenburg en Wateringse Veld. In deze nieuwe wijken is al veel beter rekening gehouden met de waterproblematiek dan in eerder bebouwde omgeving. Maar ook hier is nog verbetering mogelijk en noodzakelijk. Bedrijventerrein Plaspoelpolder bijvoorbeeld is grotendeels verhard,

en er is weinig open water. In overleg met de gemeenten kan hier innovatief anders omgegaan worden met water.

Waterkwaliteit

Haagland is een dichtbebouwd, intensief gebruikt gebied waar relatief weinig ruimte is voor ecologie. De intensieve beroeps- en recreatievaart hebben grote invloed op de waterkwaliteit. De scheepvaart zal eerder toe- dan afnemen.

In Haagland liggen (delen van) de waterlichamen Oostboezem, Zuidpolder van Delfgauw en Westboezem. Voor deze waterlichamen ligt er een forse inrichtingsopgave van tientallen hectares natuurvriendelijke oever en vispaaiplaats.

In het dichtbebouwde gebied van Haagland is weinig ruimte om de KRW-opgave overal en binnen korte tijd volledig te realiseren. Delfland heeft daarom met de gemeenten afgesproken om in te zetten op het benutten van de kansen in de ruimtelijke dynamiek door natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen aan te leggen als het gebied toch al op de schop gaat voor nieuwbouw of herinrichting. De oude grachten in de historische binnensteden krijgen geen natuurvriendelijke oevers en paaiplaatsen, omdat dat niet past bij het historische karakter van het gebied. Delfland zal daar wel waterplanten laten staan, als dit de waterafvoer en scheepvaart niet belemmert.

Het waterlichaam Zuidpolder van Delfgauw wordt zo ingericht dat het in 2015 voldoet aan de doelen van de KRW. Delfland maakt onder andere het gemaal Schoute in Scheveningen passeerbaar voor vis.

Waterketen

Werken aan de waterkwaliteit is in Haagland ook het zuiveren van afvalwater en het voorkomen van emissies vanuit riooloverstorten. Delfland is hierover in overleg met de gemeenten en de gemeenten nemen ook al maatregelen die tot de KRW-afspraken behoren. De laatste jaren heeft Delfland veel geïnvesteerd in de awzi's Houtrust en Harnaschpolder. Deze voldoen dan ook aan alle wettelijke eisen en vragen geen grote investeringen meer in de komende jaren. Het effluent van de zuiveringen gaat via een pijpleiding naar zee. Het wordt ver uit de kust geloosd, zodat de kwaliteit van het (zwem)water bij Scheveningen er niet onder lijdt.

In Delft komen afvalwaterstromen samen vanuit Schipluiden, Den Hoorn, Pijnacker, Berkel en Rodenrijs. Het is een verzamelpunt en daarmee een gevoelige plek in het afvalwatersysteem. Om de risico's bij calamiteiten te beperken komt er een zogenaamde calamiteitenleiding, de Tweede Delftleiding.

Overige taken

In Delft vindt een grote grondwateronttrekking plaats van circa 12 miljoen m³ per jaar. Deze onttrekking heeft echter invloed op het grondwater in een veel groter gebied rondom Delft. DSM heeft al in 2005 aangegeven te willen stoppen met deze onttrekking. Zonder maatregelen zal dit in Haaglanden en in heel Delfland leiden tot grondwateroverlast, tot schade aan kades, en gebouwen. In de planperiode zal duidelijk worden welke maatregelen er genomen moeten worden en zal een begin gemaakt worden met de uitvoering ervan.

1.1.3 Synergiemogelijkheden en instrumenten

In oude én nieuwe wijken is innovatie belangrijk om de wateropgaven te kunnen realiseren. Delfland wil meedenken met gemeenten over de vraag hoe meer water tijdelijk vastgehouden kan worden op de plek waar het valt. De mogelijkheden worden bekeken in nauwe samenhang met het grondwaterbeleid (GGOR). Behalve afkoppelen van regenwater zijn er meer ideeën, bijvoorbeeld: groene daken, parkeerterreinen als waterplein, poreuze deklaag als verharding. Gemeenten zien zichzelf wel in staat om hun wateropgave te realiseren, zij het niet voor 2015. Dit komt doordat ze mede afhankelijk zijn van het meeliften met andere ontwikkelingen.

Juist in dit stedelijke gebied zijn de waterplannen een zeer goed middel om met de vier gemeenten in dit gebied afspraken te maken over de manier waarop de diverse wateropgaven gerealiseerd kunnen worden.

1.2 Westland

Met Westland bedoelen we in deze paragraaf: het Westlands glasgebied. Dat omvat het grondgebied van de gemeente Westland, het noordelijk buitengebied van Hoek van Holland (polder Nieuwland-Noordland) en het westelijke deel van de gemeente Midden-Delfland. In figuur 10.2 is dit gebied aangegeven.

Figuur 10.2 Westland

Karakteristiek: hoofdfunctie en belangrijke andere functies

Het meest in het oog springend in het Westland is de glastuinbouw. Het hele gebied oogt als één grote kas. Verspreid in het gebied liggen elf kleine tot middelgrote woonkernen. De laatste jaren komen er ook steeds meer nieuwe bedrijventerreinen, zoals het bedrijventerrein Honderdland, Leehove en de uitbreiding van het bloemenveldterrein in Honselersdijk.

Waterhuishoudkundig gezien bestaat het gebied voor een belangrijk deel uit zogenaamd boezemland; dit ligt vooral tegen de duinen aan. Oostelijker zijn er ook polders. Het Westland is dichtbebouwd, vaak langs historisch gegroeide lijnen. In de huidige tijd is deze structuur niet altijd meer logisch. Ze bezorgt de schaalvergroting in de glastuinbouw problemen. De inpassing van water kreeg in de tweede helft van de twintigste eeuw weinig aandacht. Water is niet erg prominent aanwezig in het gebied. De dichte bebouwing maakt het moeilijk om ruimte te vinden voor water of andere functies. Als er al ruimte beschikbaar komt, dan geldt de aloude wet van vraag en aanbod: grond/ruimte is schaars en dus duur.

Langs de Noordzeekust ligt een smalle zeereep. Deze heeft als belangrijkste functie het land te beschermen tegen de zee. Daarnaast zijn natuur en recreatie belangrijk. De doorgaande boezemverbindingen in het Westland, zoals de Gantel en de Zweth, zijn belangrijk voor de recreatievaart.

Ruimtelijke dynamiek

De ruimtelijke dynamiek van de glastuinbouw is hoog te noemen in vergelijking met andere functies als woningbouw. Kassen worden ongeveer elke 20 jaar vervangen. Dat gaat vaak gepaard met herstructurering en schaalvergroting.

Ontwikkelingen in stedelijk gebied en bij de bedrijventerreinen vinden op de korte termijn in hoog tempo plaats. De verwachting is echter dat dit tempo over een aantal jaren lager zal liggen. De dynamiek in bestaand stedelijk gebied is, met een herstructurering eens in de 50 á 100 jaar, veel lager.

Het gebied over 10 jaar

De gemeente Westland geeft in de Greenportvisie Westland 2020 haar kijk op de toekomst van het gebied. De gemeente gaat daarbij uit van een vitale glastuinbouw waar schaalvergroting nadrukkelijk aan de orde is, maar een deel van het glas maakt plaats voor woningen. In het buitengebied van Hoek van Holland zal naar verwachting over tien tot twintig jaar een substantieel deel van de glastuinbouw zijn verdwenen ten gunste van woningbouw.

De verwachting is dat er het komende decennium veel gebouwd gaat worden: rond 2020 zijn de bedrijventerreinen afgerond en de plannen van Ontwikkelingsmaatschappij 'Het Nieuwe Westland' (ONW) in het kader van de Greenportvisie uitgewerkt en uitgevoerd. De recreatieve structuur zal versterkt zijn met de uitvoering van de plannen voor de Zwethzone en de Poelzone, maar ook door de versterking en herinrichting van de kuststrook.

1.2.1 Wateropgaven 2010-2015

Waterkeringen

Het project Zwakke Schakels Delflandse kust wordt afgerond. Voor de primaire keringen is er elke vijf jaar een toetsing. De zeewering zal tijdens de planperiode daarom opnieuw worden getoetst. In het oostelijke deel van het Westland ligt een aantal regionale keringen, waaronder veenkades, die ook in de lopende planperiode getoetst en mogelijk verbeterd zullen worden. In het kader van de veiligheid loopt er een studie naar mogelijke compartimentering van gebieden. Deze studie zal ook duidelijkheid scheppen over de status van de Maasdijk als waterkering.

Waterkwantiteit

De wateropgave in het kader van het NBW is zeer omvangrijk en bedraagt voor Westland in totaal 450.000 m³ waterberging in de polders. Dit komt overeen met een oppervlakte open water van ongeveer 160 ha.

In het kader van ABC-Boezem loopt er een aantal projecten om boezemwateren te verbreden en de hoofdwaterstructuur te verbeteren. De verwachting is dat met deze projecten aan het einde van de planperiode in 2015 de opgave voor de boezem is gerealiseerd. Om de ambitie van 80% berging in alle polders in 2015 te realiseren zal er in de planperiode 180.000 m³ berging aangelegd moeten worden. Dit betreft de polders: Oude Lierpolder, Waalblok, Olieblok, Heen- en Geestvaartpolder, Oranjepolder, Dijkpolder (Poeldijk), Boschpolder, Zwartenhoek, Oudeland, Westmade, Oude Campspolder, Kralingerpolder, Dorppolder en de Groeneveldse polder.

De glastuinbouw is een grote watervrager. In het Westland bevindt zich nog relatief veel grondgebonden glastuinbouw, die nog veel gebruik maakt van oppervlaktewater voor begieting. Voor zover de glastuinbouwbedrijven eigen gietwaterbassins hebben die met regenwater gevoed worden, hebben deze bassins in droge zomers meestal onvoldoende capaciteit, waardoor men genoodzaakt is om over te schakelen op alternatieven, waaronder oppervlaktewater. De zomer van 2003 heeft laten zien dat dit inderdaad op grote schaal gebeurt. In droge perioden voert Delfland water aan vanuit het Brielse Meer (Voorne-Putten) voor peilhandhaving, doorspoeling en beregening van gewassen. Als het inlaatpunt bij het Brielse Meer bij lage rivierafvoeren gestremd raakt, is de zoetwateraanvoer in Delfland niet gegarandeerd. Daarom wordt gebruikers van zoet water geadviseerd om, zeker met het oog op de toekomst, hun afhankelijkheid van het oppervlaktewater (verder) te verkleinen. De Proeftuin-projecten in het kader van Kennis voor Klimaat onderzoeken de mogelijkheden voor verbetering van de zelfvoorziening.

Waterkwaliteit

In het Westland bevindt zich circa tweederde van het KRW-waterlichaam Westboezem. Voor dit waterlichaam ligt er een forse inrichtingsopgave van tientallen hectares natuurvriendelijke oever en vispaaiplaats. Hoewel de ruimte in het Westland beperkt is, biedt de hoge ruimtelijke dynamiek mogelijkheden om de komende jaren een flink deel van de KRW-opgave te realiseren. Kanaalverbredingen, stedelijke ontwikkelingen en herstructureringen van glastuinbouwgebied zijn uitgelezen kansen om natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen aan te leggen. De aanleg van natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen past ook goed in de Greenportvisie en in de Groenvisie van de gemeente Westland. Deze plannen streven naar het versterken van de groenblauwe structuur, ten behoeve van een aantrekkelijker woon- en leefklimaat.

De waterkwaliteit in het Westland is de laatste decennia verbeterd, maar heeft nog altijd veel te lijden van de emissies van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen uit de glastuinbouw. Daarbij is er een groot contrast tussen schone bedrijven, die in staat zijn om hun producten praktisch emissieloos te produceren, en vuile bedrijven, met vaak nog forse verontreinigingen lozingen op het oppervlaktewater.

Delfland verwacht dat de lozingen op het oppervlaktewater de komende jaren sterk zullen teruglopen. Dat heeft twee belangrijke redenen: in de vorige planperiode zijn ook de laatste glastuinbouwbedrijven aangesloten op de riolering en awzi Nieuwe Waterweg is geschikt gemaakt voor het behandelen van afvalwater uit de glastuinbouw. Daarnaast is de wet- en regelgeving met betrekking tot emissies sterk in ontwikkeling, wat leidt tot strengere

emissienormen. De effecten daarvan zullen langzamerhand zichtbaar worden in een betere waterkwaliteit. Op de langere termijn heeft de oppervlaktewaterkwaliteit in het Westland de potentie om te voldoen aan alle waterkwaliteitsnormen.

Waterketen

Delfland werkt samen met de gemeenten aan het saneren van riooloverstorten en aan het verder terugdringen van de afvoer van regen- en grondwater via het riool, bijvoorbeeld door middel van afkoppelen.

1.2.2 Synergiemogelijkheden en instrumenten

De verbreding van bestaande boezemwateren en de aanleg van nieuwe verbindingen bieden kansen om een groot aantal maatregelen die voortvloeien uit de Kaderrichtlijn water te realiseren en het watersysteem robuuster te maken. Waar mogelijk worden natuurvriendelijke oevers aangelegd.

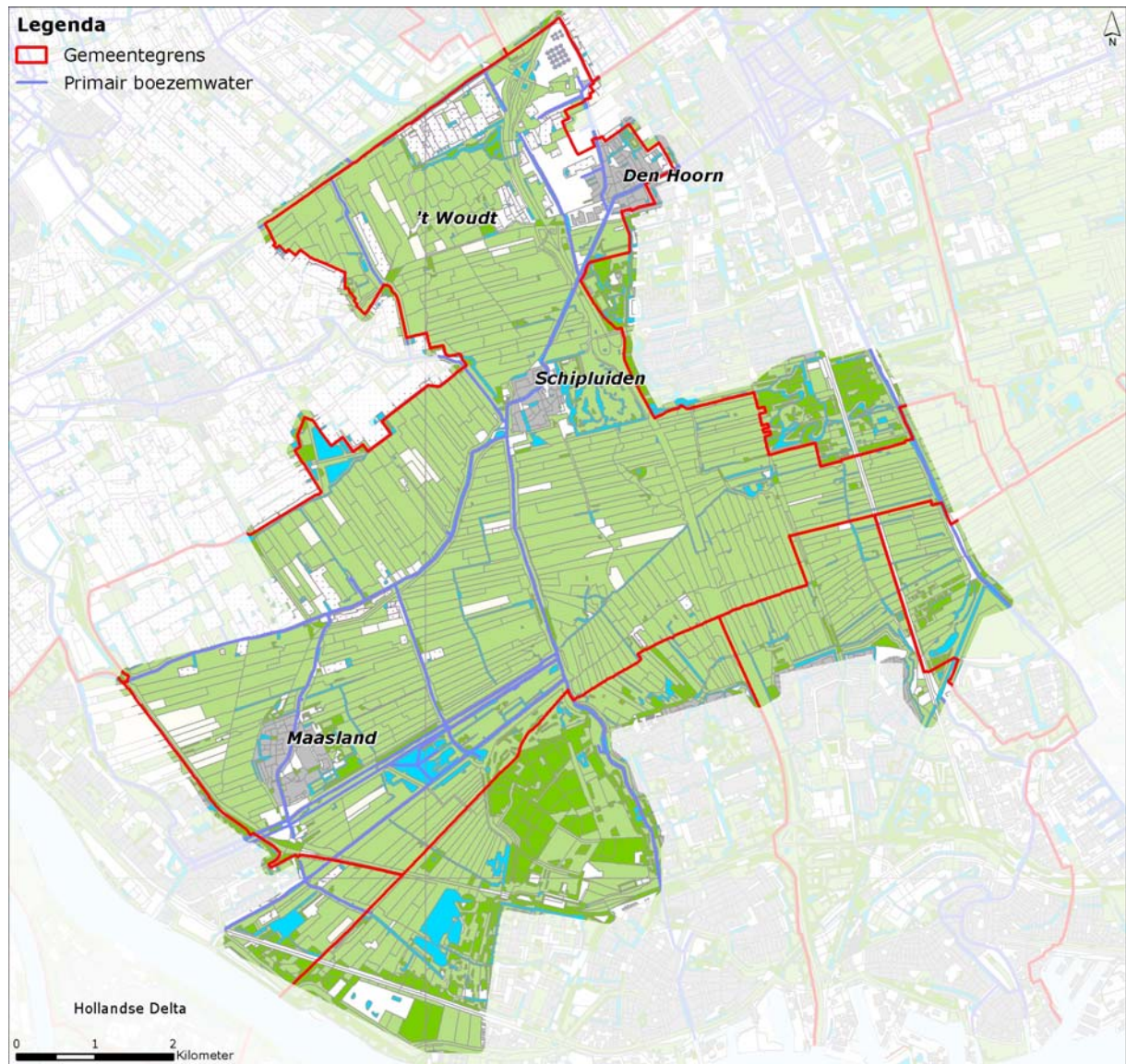
Ook met het terugdringen van rioolvreemd water en het verminderen van riooloverstorten snijdt het mes aan meerdere kanten tegelijk: het riool en de awzi's kunnen met minder capaciteit toe, het minder verdunde vieze water is efficiënter te zuiveren, en er komt minder vies water rechtstreeks in het oppervlaktewater.

Het waterplan van de gemeente Westland zal in de periode 2010 – 2015 worden uitgevoerd. Omdat het bij de ruimtelijke ontwikkelingen in het glasgebied vaak om relatief kleinschalige projecten gaat, zal er nadrukkelijk samenwerking met de gemeente en de glastuinbouwsector worden gezocht om de kansen voor water in deze projecten optimaal te benutten. Dit gebied levert kansen om de wateropgave te realiseren door middel van innovatief meervoudig ruimtegebruik, met behoud van voldoende robuustheid en ruimte voor ecologie in het systeem.

Het glastuinbouwgebied in het buitengebied van Hoek van Holland zal op termijn helemaal voor woningbouw ontwikkeld gaan worden. De wateropgave krijgt ook hier in de planontwikkeling een prominente plek.

1.3 Midden-Delfland

Het gebied Midden-Delfland bevat natuurlijk de gemeente Midden-Delfland, maar het gebied is groter dan dat; ook het noordelijke buitengebied van Vlaardingen, Maassluis en Schiedam hoort erbij (zie figuur 10.3).

Figuur 10.3 Midden-Delfland

Karakteristiek: hoofdfunctie en belangrijke andere functies

Midden-Delfland is een open en groen, typisch agrarisch cultuurlandschap, met de koe in de wei en kleinschalige recreatie op het land: fietsen en wandelen, vissen en varen. Het meest intensief is de recreatie dicht bij de grote steden, waar de zogenaamde 'recreatieve poorten' een overgang vormen naar het landelijke gebied. Grootschalige recreatievoorzieningen zoals pretparken zijn niet aan de orde.

De boezem is in dit gebied een in het oog springend element in het landschap door de hoge ligging ten opzichte van de laaggelegen polders. Fietsroutes en wegen lopen over dijken die van verre zichtbaar zijn. De verkaveling, met lange smalle kavels, is een cultuurhistorisch karakteristiek kenmerk.

Ruimtelijke dynamiek

De ruimtelijke dynamiek is laag in dit gebied. Het beleid is gericht op behoud van het typische polderlandschap, onder het motto 'behoud door ontwikkeling'. Dit is ook het uitgangspunt bij het kadeverbeteringsprogramma: aanpassing en versterking van de kades moet de veiligheid op peil houden, met behoud van landschappelijke kwaliteit.

Er zijn plannen voor uitbreiding (100 ha) van natuur- en recreatiegebieden in het kader van het project Integrale Ontwikkeling tussen Delft en Schiedam (IODS/A4). De voortgang hiervan is echter afhankelijk van de mogelijke verlenging van de A4 door Midden-Delfland. De Provincie Zuid-Holland voert de regie bij de uitvoering van IODS

Het gebied over 10 jaar

De lintbebouwing langs de kades en de karakteristieke verkaveling zijn zoveel mogelijk gehandhaafd. Water is duidelijk zichtbaar aanwezig in het gebied. De agrarische sector weet zich hier goed te handhaven en te ontwikkelen. Midden-Delfland is een wijds en open gebied met veel natte natuur: natuurvriendelijke oevers, een versterkte Groenblauwe Slinger, een ecologische verbinding van de Akerdijkse Plassen naar de Vlietlanden en moeraszones in de Holierhoekse en de Noord-Kethelpolder. Water biedt recreatie mogelijkheden die passen bij de andere functies van het watersysteem. De 'recreatieve poorten' bij de steden zijn met elkaar verbonden, door een goede structuur van de recreatieve routes. Bewoners voelen zich thuis in het gebied en voelen zich ermee verbonden, doordat er goed naar hen geluisterd is bij het maken en uitvoeren van de plannen. De verspreid liggende glastuinbouw is voor een groot deel gesaneerd.

1.3.1 Wateropgaven 2010-2015

Waterkeringen

Van de vier grote kades rond de Commandeurspolder moeten er drieëneenhalf op de schop. Vanwege de lintbebouwing aan de dijk, de karakteristieke verkaveling en de bestaande natuurwaarden, is dit een ingrijpend project. De veiligheid staat voorop, en waar dat mogelijk is, worden cultuurhistorische en andere landschappelijke elementen behouden en versterkt. Het definitieve kadeverbeteringsplan is medio 2009 vastgesteld en wordt in de planperiode uitgevoerd.

Verder liggen er nog veel boezemkades in dit gebied. De boezemkades die bij de toetsing (2008/2009) zijn aangemerkt als te verbeteren, zullen voor een deel in de periode 2010-2015 worden aangepast.

Waterkwantiteit

De kwantiteitsopgave is in Midden-Delfland kleiner dan in andere deelgebieden. Dat komt doordat er weinig verhard oppervlak is en veel open water. De bergingsopgave in de polders bedraagt in totaal zo'n 175.000 m³ water, in de planperiode moet hiervan ongeveer 100.000 m³ worden gerealiseerd om tot een niveau van 80% van de totale benodigde berging in alle polders te komen. Het betreft dan vooral de polders: Dorppolder, Kralingerpolder en Oude Campspolder (die deels ook in het Westland liggen), Duifpolder. Commandeurspolder,

Dijkpolder Maasland (die deels ook in Maassluis ligt en een stedelijke ontwikkeling zal kennen). Een groot deel van deze opgave ligt in de polders waar ook glastuinbouw voorkomt. Ruimte voor waterberging is hier schaars en dus duur. Er moet bekeken worden of er goedkopere mogelijkheden zijn om te voldoen aan de waterbergingsopgave. Hierbij mogen andere belangen niet onevenredig belemmerd worden.

Waterkwaliteit

De waterkwaliteitsambitie voor Midden-Delfland is hoog. Het hele gebied is onderdeel van de Groenblauwe Slinger. De Holierhoekse en Zouteveensepolder en de (West)boezem zijn aangewezen als KRW-waterlichaam. Delfland wil de ruimte en de ruimtelijke dynamiek in Midden-Delfland gebruiken om een flink deel van de KRW-opgave te realiseren. Daarbij wordt het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen zo veel mogelijk gecombineerd met de boezemverbredingen en kadeverbeteringen die in het gebied op stapel staan. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de Commandeurspolder; daar worden bij de kadeverbetering meteen natuurvriendelijke oevers aangelegd.

Midden-Delfland is ook bij uitstek een aantrekkelijk gebied voor vis. Delfland wil hier de mogelijkheden voor vismigratie tussen de boezem en de polder vergroten. In de planperiode pakt Delfland de belangrijkste vismigratiekelpunten aan.

Met de agrariërs in Midden-Delfland zoekt het hoogheemraadschap naar mogelijkheden voor samenwerking in de vorm van groenblauwe diensten.

De uitstoot van nutriënten door de landbouw is een serieus probleem voor de waterkwaliteit. Het is in Midden-Delfland niet mogelijk om, binnen de kaders van het huidige mestbeleid, aan de KRW-normen voor meststoffen te voldoen. Delfland volgt in principe het landelijke mestbeleid, maar zoekt samen met de agrarische sector naar mogelijkheden om de emissie van meststoffen naar het oppervlaktewater op vrijwillige basis verder te reduceren. Dat gebeurt in zogenaamde nutriëntenpilots.

1.3.2 Synergiemogelijkheden en instrumenten

De kadeverbeteringsprojecten worden zoveel mogelijk gebiedsgericht uitgewerkt en uitgevoerd. Dat wil zeggen dat zo veel mogelijk samenhangende zaken in één keer met alle betrokken partijen in het gebied worden besproken en ingepast in verschillende plannen. Zo komt het project interactief tot stand, met inbreng van de bewoners, de gemeente en een landschapsarchitect en wordt technisch en financieel maatwerk geleverd. De sociale cohesie en betrokkenheid in het gebied is groot. Dat maakt goede communicatie extra belangrijk.

De waterkwantiteitsopgave in dit gebied kan mogelijk gerealiseerd worden met groen-blauwe diensten. Deze diensten kunnen het economische draagvlak in het gebied verstevigen en voor Delfland is deze methode financieel gunstiger dan het graven van extra open water. Tegelijk kan zo het landschap in stand gehouden worden. Voorwaarden voor blauwe diensten moeten vastgelegd worden in bestemmingsplan en legger. Omdat de ontwikkelingen relatief kleinschalig zijn, zou het inschakelen van een centrale coördinerende 'gebiedsmakelaar' een idee kunnen zijn. In de polders waar glastuinbouw voorkomt, ontstaat een dilemma bij het voldoen aan de wateropgave: wordt berging gecreëerd daar waar die nodig is – 'tussen het

glas' – of waar het het goedkoopst is – 'in het gras'? Delfland heeft een voorkeur voor het zoeken naar innovatieve en betaalbare mogelijkheden 'tussen het glas', zodat de berging verspreid over het gebied kan worden aangelegd.

Zowel bij kadeverbeteringsprojecten als bij projecten die gericht zijn op de verbetering van de waterstructuur wordt de aanleg van natuurvriendelijke oevers meegenomen. Die zorgen onder andere voor verbetering van de waterkwaliteit.

1.4 Oostland

Met Oostland wordt in deze paragraaf bedoeld: het grondgebied van Berkel en Rodenrijs, de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Zie figuur 10.4.

Figuur 10.4 Oostland

Karakteristiek: hoofdfunctie en belangrijke andere functies

Oostland is een gevarieerd gebied dat alles in zich heeft: het is groen, het is stedelijk en er is glastuinbouw. De diverse oude kleine dorpskernen zijn allemaal door de Vinexopgave fors gegroeid.

De groengebieden zijn natuur- en recreatiegebieden en weidegebieden. De meeste natuur- en recreatiegebieden zijn in de afgelopen twintig jaar aangelegd. De komende jaren zullen zij nog groeien, ten koste van de weidegebieden en verspreid liggende glastuinbouw.

De glastuinbouw is te vinden op verschillende plaatsen in Oostland: in Nootdorp (Noukoop), rond Pijnacker en aan de noordzijde van Berkel en Rodenrijs (Kleihoogt en Noordpolder). De samenstelling van het glas is in Oostland zeer divers: van zeer moderne nieuwe vestigingen in de Noordpolder, tot veel oudere kassen.

Ruimtelijke dynamiek

De aanleg van de Groenblauwe Slinger en de Vinexwijken zorgt nog zeker tot 2015 voor een hoge dynamiek in het Oostland. In de glastuinbouw is de vuistregel dat kassen een levensduur hebben van ongeveer twintig jaar. Vernieuwing gaat hier vaak samen met schaalvergroting. Ook de glastuinbouw geeft dus dynamiek in het gebied, zij het op een wat beperktere schaal dan de huidige stedelijke en groene ontwikkeling.

Groenblauwe Slinger

De Groenblauwe Slinger is de S-vormige open ruimte die Midden-Delfland verbindt met het Groene Hart. Dit gebied groeit de komende jaren uit tot een waterrijk natuurgebied van ongeveer 20.000 ha; een gebied met een ecologische en recreatieve invulling voor ruim twee miljoen bewoners. Het nieuwe gebied voorkomt dat Den Haag en Rotterdam samenklonteren tot één verstedelijkt gebied.

In het Oostland komen grote delen van de Groenblauwe Slinger te liggen. Het gaat om de volgende zones:

- de Bergboezem Berkel en de polder Oude Leede,
- de Zuidpolder van Delfgauw,
- de Groenzone,
- Balij-Bieslandse Bos,
- Akkerdijksche polder en
- Polder Schieveen.

In bijna al deze gebieden gaan inrichtingswerkzaamheden plaatsvinden. De beschikbare ruimte hiervoor is schaars. In Balij-Bieslandsebos zijn onderdelen al ingericht en in de Akkerdijksche polder is al een plassengebied aanwezig (Akkerdijkse Plassen).

Het gebied over 10 jaar

De Groenblauwe Slinger loopt ononderbroken van Maassluis tot aan het Groene Hart. Er is een netwerk van fiets-, ruiters- en wandelpaden. Het grasland is gedeels omgezet in natuur. De nieuwe Vinexlocaties zijn gereed. Het glasgebied wordt geherstructureerd op die plekken waar het verouderd is.

1.4.1 Wateropgaven 2010-2015

Waterkeringen

Er zijn veel boezem- en polderkades in het gebied. Vanwege de ondergrond zijn veel van deze keringen in de Beleidsregel Veendijken aangemerkt als veenkade. De keringen langs het binnenboezemsysteem van Berkel en Rodenrijs zijn in 2008 onderzocht. De kades die hieruit naar voren komen als 'te verbeteren' en de keringen die bij de algemene toetsronde zijn afgekeurd, zullen voor een deel in de planperiode worden verbeterd.

Waterkwantiteit

Uit de ABC-studies is een grote bergingsopgave naar voren gekomen, in totaal circa 400.000 m³. Dat betekent een ruimtebeslag van ongeveer 130 ha. Voor de periode tot 2015 zal er ca 150.000 m³ moeten worden gerealiseerd om tot het niveau van 80% van de totaal benodigde berging te komen. Dit betreft opgaven in de Zuidpolder van Delfgauw, polder Schieveen (westelijk deel), Polder Berkel en de polder van Biesland.

De meeste polders in dit gebied zijn in het kader van ABC-Delfland al in een vroeg stadium – in 2001-2002 – onderzocht, vanwege de regelmatige overlast die optrad bij hevige regenval. In 2008 is in een groot deel van het gebied een watergebiedsstudie uitgevoerd. Samen met de al bekende resultaten uit de ABC-studies en de KRW-opgave zijn de gegevens omgezet in peilbesluiten en uitvoeringsmaatregelen.

In de Zuidpolder van Delfgauw wordt een bypass gemaakt voor de Pijnackerse vaart. Met deze bypass wordt het teveel aan water uit de kern van Pijnacker afgevoerd via een alternatief tracé op polderniveau in plaats van het rechtstreeks in de boezem te pompen.

Waterkwaliteit

In het Oostland liggen (delen van) de waterlichamen Oostboezem, Zuidpolder van Delfgauw en Polder Berkel. Voor deze waterlichamen ligt er een forse inrichtingsopgave van tientallen hectares natuurvriendelijke oever en vispaaiplaats.

Het waterlichaam Zuidpolder van Delfgauw wordt de komende jaren zo ingericht dat het in 2015 voldoet aan de KRW. Voor de Oostboezem en Polder Berkel is dat niet mogelijk. De ruimte ontbreekt daar om de KRW-opgave overal en binnen korte tijd volledig te realiseren. Delfland en gemeenten zetten voor deze waterlichamen in op het benutten van de kansen in de ruimtelijke dynamiek: natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen aanleggen als het gebied toch op de schop gaat. Zo realiseert Delfland een deel van de KRW-opgave bij het aanleggen van Bergboezem Berkel, die deel uitmaakt van de Groenzone.

In het Oostland liggen drie waterparels: Akerdijksche Plassen, de Scheg en Polder Schieveen. Delfland stemt het waterbeheer in deze gebieden zo veel mogelijk af op de bestaande en potentiële natuurwaarden.

Waterketen

In de komende jaren zal in het Oostland de hoeveelheid verontreinigingen in het water geleidelijk minder worden. Dit komt doordat inmiddels het hele buitengebied is aangesloten op de riolering (of een IBA) en door de steeds strengere wet- en regelgeving voor de emissie van verontreinigingen vanuit de glastuinbouw.

1.4.2 Synergiemogelijkheden en instrumenten

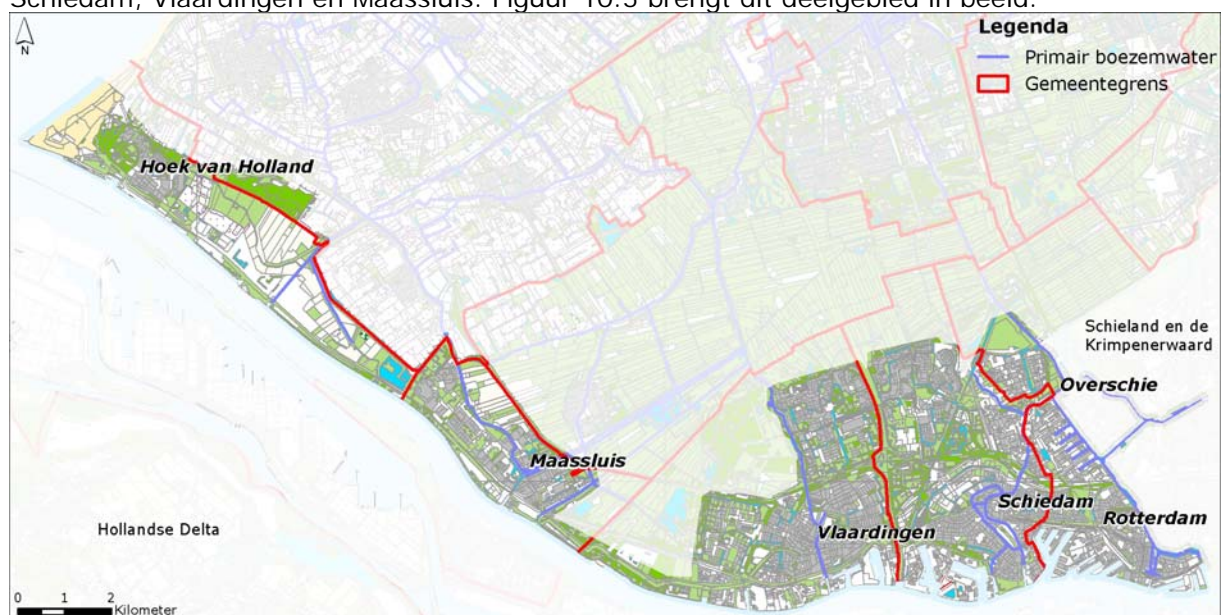
De opgaven in het gebied zijn groot, vooral op het gebied van waterberging. De gemeentelijke waterplannen zijn een belangrijk instrument, omdat daarmee in een vroeg stadium wordt nagedacht over het plaatsen van de opgaven in diverse ontwikkelingen. Juist doordat er veel gebeurt kunnen de grote opgaven hier een plek krijgen en kan een groot deel van de kwantitatieve opgave ingevuld worden in de ontwikkelingen zelf, zonder dat Delfland trekker is.

Bij de ontwikkeling van de groene gebieden heeft Delfland een iets andere rol. Hier zoekt het waterschap meer de participatie in projecten, waarbij onderdelen door Delfland getrokken kunnen worden. Dit gebeurt vooral in die gebieden waar een grote opgave voor Delfland kan worden ingevuld. Denk aan de Bergboezem van zowel de polder Berkel als de Zuidpolder van Delfgauw. In deze groenprojecten kan tegelijk de KRW-opgave gestalte krijgen.

In 2009 zal in Oostland een pilot 'gebiedsgericht werken' gaan lopen. Het is de bedoeling dat de verschillende projecten en processen van Delfland in dit gebied beter op elkaar afgestemd gaan worden. Hiervoor zal een nog nauwere afstemming met de gemeenten worden gezocht.

1.5 Waterweg

De Waterweg omvat het stedelijke gebied van Rotterdam vanaf Delfshaven tot en met Hoek van Holland. Hierin liggen de Rotterdamse deelgemeenten Delfshaven, Overschie en Hoek van Holland, de bedrijventerreinen Spaanse Polder en Oost-Abtspolder en de gemeenten Schiedam, Vlaardingen en Maassluis. Figuur 10.5 brengt dit deelgebied in beeld.

Figuur 10.5 Waterweg

Karakteristiek: hoofdfunctie en belangrijke andere functies

De Waterweggemeenten zijn oud stedelijk gebied dat direct grenst aan de Nieuwe Maas en de Nieuwe Waterweg. De oude kernen liggen vaak hoog, op het niveau van de boezem. Ze zijn in de loop van de twintigste eeuw uitgebreid in alle richtingen en hebben veel verhard oppervlak. De meeste nieuwere wijken zijn in lagergelegen polders gebouwd. Binnen dit stedelijke lint zijn alleen ten oosten en ten westen van Maassluis nog groene gebieden van enige omvang te vinden. Deze gebieden hebben vooral een recreatieve functie, maar deels ook een agrarische.

Er is slechts een relatief kleine hoeveelheid oppervlaktewater in het Waterweggebied. Dat dit niet tot overlast leidt is het gevolg van de overstortbemaling in al deze gemeenten is: bij hevige regenval wordt het water uit de riolering met een grote capaciteit op de Nieuwe Waterweg gepompt. In dit systeem zijn oppervlaktewater en riolering dus nauw met elkaar verweven, zodat er ook wel eens rioolwater in het oppervlaktewater terecht komt, en er anderzijds veel regenwater en oppervlaktewater via de riolering naar de zuivering wordt afgevoerd.

In dit gebied is de primaire waterkering, de Delflandse dijk, belangrijk. Deze deltadijk is in de jaren '70 van de vorige eeuw aangelegd, en beschermt het achterliggende gebied tegen het water van de Nieuwe Waterweg en de Nieuwe Maas. Op veel plaatsen liggen bedrijventerreinen of havens buitendijks, zodat de dijk niet altijd direct aan het water grenst en visueel ook niet overal als zodanig herkenbaar is. De oorspronkelijke primaire kering, de Maasdijk, ligt iets verder landinwaarts en is nu een secundaire kering.

Ruimtelijke dynamiek

De komende jaren gaat er veel gebeuren in het gebied. Veel na-oorlogse wijken en bedrijventerreinen worden geherstructureerd. Omdat de steden ook nieuwe woningen moeten bouwen, is verdere verdichting van de stad aan de orde, met verdere verharding als gevolg. Herstructurering vindt meestal in kleine stapjes plaats. Dat maakt het moeilijk om een logisch, samenhangend watersysteem op te bouwen. Ruimte voor water zal vooral aan de randen van de oude bebouwde gebieden gezocht moeten worden. De problematiek is hier zeer vergelijkbaar met die in Haagland (paragraaf 10.1.1).

Grotere kansen voor 'ruimte voor water' liggen bij de uitbreidingswijken. Rotterdam en Vlaardingen hebben in hun algemene visie voor de toekomst aangegeven dat de wateropgave kan worden ingepast bij het invullen van de stedelijke bouwopgave.

Veel van de buitendijkse oude bedrijventerreinen zullen in de komende decennia omgevormd worden tot woongebieden aan het water. Aandachtspunt hierbij is de veiligheid tegen overstromingen in deze gebieden in relatie tot de functies die er worden ontwikkeld.

Hoek van Holland heeft de ambitie om hét evenementenstrand van Nederland te worden en heeft daarom behoefte aan een betere ontsluiting. Verder wordt het bedrijventerrein er

vernieuwd en worden er nieuwe woningen gebouwd. De bevolking van Hoek van Holland kan daardoor groeien van 9.000 naar 15.000 inwoners.

Het gebied over 10 jaar

Hoek van Holland heeft een tweede ontsluitingsweg, het spoor is doorgetrokken naar het strand en is omgevormd tot lightrail. De glastuinbouw heeft er plaatsgemaakt voor woningbouw en vernieuwing van het bedrijventerrein.

Qua ruimtebeslag zijn de recreatiegebieden niet dominant; wel zijn ze erg belangrijk voor de leefbaarheid van de aangrenzende woongebieden. Uit de Oranjevuitenpolder en gedeeltelijk ook uit de Bonnenpolder is de agrarische activiteit verdwenen om plaats te maken voor recreatie en natuur. Hierdoor wordt de ecologische verbinding vanaf de duinen ten noorden van Hoek van Holland tot aan Midden-Delfland versterkt. Ook in het Maassluise deel van de Dijkpolder (ten zuiden van de A20) hebben woningen de plaats ingenomen van agrarische activiteit.

1.5.1 Wateropgaven 2010-2015

Waterkeringen

In de planperiode worden de dijkvakken verbeterd die in de derde toetsronde van de primaire keringen (2008/2009) als onvoldoende zijn beoordeeld. Een bijzonder aandachtspunt daarbij is de Harwichknoop in Hoek van Holland. Dit is een zeer complexe situatie met veel verschillende verkeersstromen op een klein oppervlak.

Er loopt een zogenoemde compartimenteringsstudie voor het gebied van dijkring 14, waartoe Delfland geheel behoort. Uit deze studie zal moeten blijken welke status de Maasdijk zal krijgen. In afwachting van de resultaten van deze studie behoudt de Maasdijk zijn huidige status. De status van de dijk is bepalend voor de normen waaraan hij moet voldoen.

Het buitendijks bouwen staat in de komende jaren in de belangstelling. De provincie Zuid-Holland is bezig om hiervoor beleid op te stellen. Dat zal onder andere de verdeling van verantwoordelijkheden duidelijk maken. Voor Delfland gaat het hier dan vooral om de buitendijkse gebieden langs de Nieuwe Waterweg; dit zijn voormalige haventerreinen waarvan er veel een woonbestemming krijgen.

Waterkwantiteit

De waterbergingsopgave is voor het Waterweggebied relatief klein, in totaal 150.000m³, hoewel er weinig oppervlaktewater is. Dat komt door de gemeentelijke overstortbemaling die op veel plekken plaatsvindt. Delfland heeft er geen bezwaar tegen dat de gemeenten bestaande overstortbemaling gebruiken om een deel van de bergingsopgave (maximaal 125 m³ per hectare) in te vullen. Als overstortbemaling in stedelijk gebied om enigerlei reden niet

langer kan worden ingezet blijft de gemeente verantwoordelijk om de stedelijke bergingsopgave van 325 m³ per hectare op een andere manier te realiseren.

Voor het invullen van de wateropgave kijkt Delfland vooral naar de capaciteit van watergangen en gemalen. Door het gescheiden houden van oppervlaktewater en riolering ontstaat er een betere structuur. Bij het verbeteren van de riolering door het realiseren van een gescheiden stelsel komt er meer hemelwater in het oppervlaktewater. Dat leidt tot een extra opgave.

De bergingsopgave tot 2015 bedraagt ca 80.000 m³ water, er vanuit gaande dat er in het systeem geen grote wijzigingen optreden. Met de realisatie van deze 80.000 m³ berging komen we in alle polders tot invulling van ca 80% van de totale berging die nodig is. De opgave tot 2015 is vooral gelegen in de Oost-Abtspolder, Oud-Mathenesse, polder Spangen, polder Schiedam Oost en polder Schiedam West, Sluispolder, Dijkpolder (Maasland), Oranjevouterpolder (in samenhang met de Oranjepolder in het Westland), opspuiting Buien Nieuwland en de Lange Bonnen.

De capaciteit van gemaal Krimslot in Hoek van Holland is al vergroot. Door de overname van het waterkwantiteitsbeheer in Schiedam en Vlaardingen (2008) zullen de inspanningen van Delfland voor beheer en onderhoud toenemen.

Waterkwaliteit

In het Waterweggebied ligt een klein gedeelte van de waterlichamen Westboezem en Oostboezem. Voor deze waterlichamen als geheel ligt er een forse inrichtingsopgave van tientallen hectares natuurvriendelijke oever en vispaaiplaats. In het stedelijke gebied langs de Nieuwe Waterweg is de ruimte beperkt. De ruimte die er is wordt benut voor natuurvriendelijke oevers en paaiplaatsen en verder wordt er ingezet op het meelopen met ruimtelijke ontwikkelingen om de KRW-inrichtingsopgave te realiseren.

Om de mogelijkheden voor vismigratie tussen de Nieuwe Waterweg en Delflands boezem te vergroten pakt Delfland drie belangrijke vismigratieknelpunten aan: gemaal Zaaijer, gemaal Parksluizen en het Schiegemaal worden vispasseerbaar gemaakt.

De Bonnenpolder en de Oranjevouterpolder krijgen in de toekomst mogelijk de status van waterparel als bij de ontwikkeling van deze gebieden de provinciale ecologische hoofdstructuur wordt ingepast (PEHS).

In het kader van de waterplannen staan diverse maatregelen op stapel om de waterkwaliteit te verbeteren, zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers en het verder ontkoppelen van riolering en watersysteem.

Waterketen

Langs de Nieuwe Waterweg liggen twee awzi's: De Groote Lucht in Vlaardingen en Nieuwe Waterweg in Hoek van Holland. Voor de awzi De Groote Lucht heeft Delfland samen met de gemeenten een optimalisatiestudie uitgevoerd. De resulterende maatregelen voeren gemeenten en Delfland uit in de planperiode, wat zorgt voor een forse kostenbesparing voor alle partijen.

Ook voor awzi Nieuwe Waterweg staat een optimalisatiestudie op stapel.

1.5.2 Synergiemogelijkheden en instrumenten

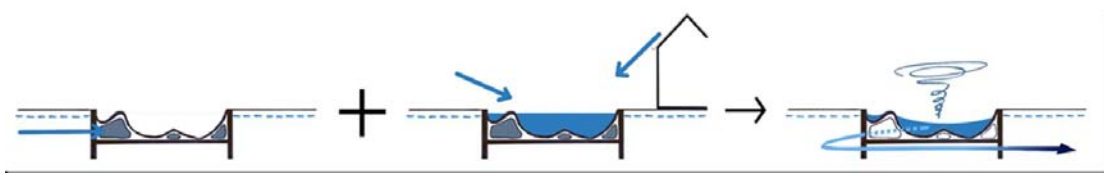
De onduidelijke status van de Maasdijk veroorzaakt een lastige situatie. Voor het lekenoog heeft de dijk geen functie omdat bij hoogwater de Delflandse dijk het water zal tegenhouden. Toch is de Maasdijk van belang. Dit moet Delfland goed duidelijk maken aan derden. Ook vanuit de cultuurhistorie en als landschappelijk element is de Maasdijk waardevol.

Bij het aanleggen en inrichten van water in de ecologische verbingszone bij De Bonnen worden zeker natuurvriendelijke oevers aangelegd. Als dat kan gebeurt dit op meerdere plaatsen.

In de dichtbebouwde stedelijke gebieden kan de wateropgave niet gehaald worden zonder innovatie. In dichtbebouwd stedelijk gebied is het realiseren van waterpleinen een kansrijke innovatie (zie kader). Ook groene daken en waterberging onder wegen of in kelders kunnen een bijdrage leveren. Het uitgangspunt van Delfland is dat het water zoveel mogelijk zichtbaar moet blijven. Want het is met water als met een geliefde: uit het oog, uit het hart. Bij onderhoud en beheer geeft ondergrondse waterkering extra werk en soms ook extra kosten. Zichtbaar water vergroot de belevingswaarde ervan, houdt de 'sense of urgency' bij burgers levend en is in de meeste gevallen onderhoudsvriendelijker. Waar het kan en waar ruimte is, wordt open water aangelegd.

Waterplein

Een aangenaam stadsplein met spelende kinderen verandert door een flinke regenbui tijdelijk in een waterspeelplaats. Het regenwater kan zich er verzamelen, zakt weg in de bodem en verdwijnt in een rustig tempo in het (gescheiden) riool. Bij de inrichting van het plein kan met de natte perioden rekening worden gehouden door waterproof meubilair of speeltoestellen te plaatsen.

Figuur 10.6: schets van een waterplein

NOTA

Aan de besturen van afdeling:

Oostland : d.d.
Haagland: d.d.
Westland : d.d. 5 november 2008
Midden Delfland en Waterweg: d.d.

Ons kenmerk : 719828 7

Bijlage(n) : 0

Datum : 16 oktober 2008

Beslissing : Informatief

Onderwerp: Plantengroei en onderhoud boezem

Bespreken van de gevolgen van plantengroei - van bladval bomen tot ecologische oevers - voor het onderhoud van de boezem (in het gebied van de afdeling Westland).

U heeft in uw vorige vergadering gemeld dit onderwerp in aanwezigheid van een ambtelijk deskundige van de sector OWB te willen bespreken.